

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KOMPARATIVNÍ ANALÝZA ČESKÉHO A ITALSKÉHO PRÁVA
OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ A PŘÍSLUŠNÉ PRÁVNÍ
TERMINOLOGIE

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petřů, Ph.D.

Autor práce: Simona Spolková

Studijní obor: Italský jazyk

Ročník: 3.

2012

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 24. Července 2012

.....

Simona Spolková

Poděkování

Děkuji JUDr. Mgr. Ivovi Petřů, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady, které mi poskytoval při psaní této práce.

Anotace

Hlavním cílem bakalářské práce je porovnání českého a italského práva obchodních společností a na základě této analýzy zjistit, do jaké míry jsou obě úpravy rozdílné nebo podobné. Sekundárním cílem práce je rozbor příslušné právní terminologie v této oblasti.

Práce je rozdělená do sedmi kapitol, které se zabývají stručnou historií vývoje obchodního práva a charakteristikou základních pramenů. Následující část práce se zabývá základními instituty důležitými pro vznik a fungování obchodních společností, typologií společností a také jednotlivými druhy společností v České republice a Italské republice. Stěžejní část práce pojednává o rozdílnostech či podobnostech obou úprav.

Závěr práce obsahuje resumé psané v italském jazyce a rozbor právní terminologie s italsko-českým glosářem.

Annotation

The main target of this bachelor work is a comparison of Czech and Italian company law and on the basis of this analysis to determine the extent to which they are both different and similar adjustments. A secondary target of this work is to analyse the legal terminology in this area.

The work is divided into seven chapters that deal with brief history of commercial law and the characteristics of fundamental sources. The following section of this work deals with the basic institutions which are important for the establishment and operation of companies, typology of companies and also different types of companies in Czech and Italian Republic. Central part of the work deals with the similarities or dissimilarities of the two modifications.

The conclusion contains a summary written in Italian language and analysis of legal terminology with an Italian-Czech glossary.

Obsah:

1. Úvod.....	10
2. Historický vývoj a prameny obchodního práva.....	12
2.1. Historický vývoj v Českých zemích.....	12
2.2. Historický vývoj v Itálii.....	13
2.3. Prameny českého obchodního práva.....	14
2.4. Prameny italského obchodního práva.....	15
3. Základní instituty v oblasti práva obchodních společností.....	16
3.1. Založení a vznik.....	16
3.2. Základní kapitál.....	16
3.3. Vklad společníka.....	16
3.4. Podíl.....	17
3.5. Zrušení a zánik.....	17
3.6. Likvidace.....	17
4. Charakteristika obchodních společností.....	18
4.1. České obchodní společnosti.....	18
4.1.1. Dělení obchodních společností.....	18
4.1.2. Veřejná obchodní společnost.....	18
4.1.2.1. Charakteristika.....	18
4.1.2.2. Založení a vznik.....	18
4.1.2.3. Práva a povinnosti společníků.....	19
4.1.2.4. Zrušení a likvidace.....	19
4.1.3. Komanditní společnost.....	19
4.1.3.1. Charakteristika.....	19
4.1.3.2. Založení a vznik.....	20
4.1.3.3. Práva a povinnosti společníků.....	20
4.1.3.4. Zrušení a likvidace.....	21
4.1.4. Společnost s ručením omezeným.....	21
4.1.4.1. Charakteristika.....	21
4.1.4.2. Založení a vznik.....	22
4.1.4.3. Práva a povinnosti společníků.....	22
4.1.4.4. Orgány společnosti.....	23
4.1.4.4.1. Valná hromada.....	23

4.1.4.4.2. Jednatelé.....	23
4.1.4.4.3. Dozorčí rada.....	24
4.1.4.6. Zrušení a likvidace.....	24
4.1.5. Akciová společnost.....	25
4.1.5.1. Charakteristika.....	25
4.1.5.2. Akcie.....	25
4.1.5.3. Založení a vznik.....	25
4.1.5.4. Práva a povinnosti akcionářů.....	26
4.1.5.5. Orgány společnosti.....	27
4.1.5.5.1. Valná hromada.....	27
4.1.5.5.2. Představenstvo.....	27
4.1.5.5.3. Dozorčí rada.....	28
4.1.5.6. Zrušení a likvidace.....	29
4.2. Italské obchodní společnosti.....	29
4.2.1. Dělení obchodních společností.....	29
4.2.2. Jednoduchá společnost.....	30
4.2.2.1. Charakteristika.....	30
4.2.2.2. Založení a vznik.....	30
4.2.2.3. Práva a povinnosti společníků.....	30
4.2.2.4. Zrušení a likvidace.....	30
4.2.3. Veřejná obchodní společnost.....	31
4.2.3.1. Charakteristika.....	31
4.2.3.2. Založení a vznik.....	31
4.2.3.3. Práva a povinnosti společníků.....	32
4.2.3.4. Zrušení a likvidace.....	32
4.2.4. Jednoduchá komanditní společnost.....	32
4.2.4.1. Charakteristika.....	32
4.2.4.2. Založení a vznik.....	33
4.2.4.3. Práva a povinnosti.....	33
4.2.4.4. Zrušení společnosti.....	33
4.2.5. Komanditní společnost na akcie.....	34
4.2.5.1. Charakteristika.....	34
4.2.5.2. Založení a vznik.....	34
4.2.5.3. Práva a povinnosti společníků.....	34

4.2.5.4. <i>Orgány společnosti</i>	34
4.2.5.5. <i>Zrušení společnosti</i>	35
4.2.6. Společnost s ručením omezeným.....	35
4.2.6.1. <i>Charakteristika</i>	35
4.2.6.2. <i>Založení a vznik</i>	35
4.2.6.3. <i>Orgány společnosti</i>	36
4.2.6.3.1. <i>Valná hromada</i>	36
4.2.6.3.2. <i>Jednatelé</i>	37
4.2.6.3.3. <i>Dozorčí rada</i>	37
4.2.7. Akciová společnost.....	37
4.2.7.1. <i>Charakteristika</i>	37
4.2.7.2. <i>Akcie</i>	38
4.2.7.3. <i>Založení a vznik</i>	38
4.2.7.4. <i>Orgány společnosti</i>	39
4.2.7.4.1. <i>Valná hromada</i>	39
4.2.7.4.2. <i>Tradiční systém</i>	40
4.2.7.4.3. <i>Dualistický systém</i>	40
4.2.7.4.4. <i>Monistický systém</i>	40
4.2.8. Zrušení a zánik kapitálových společností.....	41
5. Komparativní analýza.....	43
5.1. Základní prameny.....	43
5.2. Základní pojmy.....	43
5.3. Obchodní společnosti.....	43
5.3.1. Dělení obchodních společností.....	43
5.3.2. Jednoduchá společnost.....	44
5.3.3. Veřejná obchodní společnost.....	44
5.3.4. Komanditní společnost.....	44
5.3.5. Komanditní společnost na akcie.....	45
5.3.6. Společnost s ručením omezeným.....	45
5.3.7. Akciová společnost.....	46
6. Rozbor příslušné právní terminologie.....	47
6.1. Právní jazyk, terminologie v oblasti práva.....	47
6.2. Rozbor konkrétních termínů a slovních spojení.....	48

7. Glosář.....	51
Závěr.....	52
Resumé.....	54
Použitá literatura.....	56

1. Úvod

Za téma své bakalářské práce jsem si zvolila komparativní analýzu českého a italského práva obchodních společností. Toto téma jsem si vybrala, protože jsem se již dříve zajímala o právo obchodních společností. Itálie patří mezi strategické obchodní partnery České republiky, a proto si myslím, že je užitečné znát právní úpravu italských obchodních společností a rozdíly mezi českými a italskými obchodními společnostmi.

Cílem práce bude srovnání hlavních pramenů, základních pojmů v oblasti práva obchodních společností a jednotlivých druhů společností a na základě této analýzy zjistit, do jaké míry jsou obě úpravy rozdílné nebo podobné. Dále provedu rozbor příslušné právní terminologie ve vybrané oblasti.

Bakalářská práce je členěna do sedmi kapitol, které se dále dělí pro lepší orientaci na podkapitoly. Na začátku své práce stručně představím historický vývoj obchodního práva v obou právních řádech a zmíním se o chystané reformě obchodních společností v České republice. Nový zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech nahradí s účinností od 1. ledna 2014 stávající obchodní zákoník. Dále se budu věnovat základním pramenům a jejich struktuře v italském a českém právním řádu.

V následujících částech práce se budu zabývat základními instituty, které jsou důležité pro vznik a fungování obchodních společností, představím typologii společností a poté detailně popíši jednotlivé druhy společností.

V jádru práce pojednám o rozdílech či podobnostech základních pramenů, pojmů a jednotlivých typů společností.

Předposlední část se bude zabývat vybranými pojmy z příslušné právní terminologie, které budu používat v této práci a dále vytvořím dvojazyčný glosář, který bude obsahovat nejdůležitější pojmy v italském jazyce s ekvivalenty v českém jazyce.

V závěru práce zhodnotím a shrnu všechny poznatky o podobnostech a rozdílnostech obou právních řádů.

Informace týkající se českých obchodních společností jsem čerpala převážně ze zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, dále z knižních a internetových zdrojů, které uvedu v seznamu použité literatury.

Co se týče italských obchodních společností, vycházela jsem z italského občanského zákoníku (*Codice civile*), knihy páté pátého titulu. Dále jsem našla krátké pojednání o italských obchodních společnostech v knize Úvod do srovnávacího práva

obchodního od Prof. JUDr. Ireny Pelikánové, CSc. a ve skriptech doc. JUDr. Zbyňka Švarce a kol. Srovnávací obchodní právo I.. V práci jsem také použila vlastní překlady a pro tyto překlady jsem využila výkladové a překladové slovníky.

2. Historický vývoj a prameny obchodního práva

2.1. Historický vývoj v Českých zemích

Počátky obchodního práva v Českých zemích se datují zhruba od 60. let 18. století, kdy jednotný rakousko-český směnečný řád zavedl v Českém království směnečné a merkantilní soudy, které rozhodovaly i o některých obchodních věcech, např. o rušení obchodních společností.¹

V 19. století se pak obchodní právo platné v Českých zemích vyvíjelo shodně s právem rakouským.² Pod vlivem francouzské kodifikace obchodního práva „*Code de commerce*“ z roku 1807 se v Rakousku objevují první pokusy o vypracování obchodního zákoníku. Byla stanovena speciální dvorská komise, která měla vypracovat dle francouzské předlohy předpisy pro obchodní vztahy. Tato snaha ale nakonec skončila neúspěchem.³

Až v roce 1863 byl přijat Všeobecný obchodní zákoník, který představoval první rozsáhlejší úpravu obchodního práva na našem území. Ten byl postupně doplňován dalšími zákony, např. zákonem o společnostech s ručením omezeným.⁴ Všeobecný obchodní zákoník platil na našem území až do roku 1950, kdy ho v následujícím roce zrušil občanský zákoník č. 141/1950 Sb., který soukromé právo sjednotil do jedné kodifikace.

Za komunistického režimu bylo podnikání považováno za nežádoucí činnost a režim ho potlačoval. Tím bylo obchodní právo až do roku 1990 fakticky zlikvidováno. Vztahy mezi podniky především státními a družstvy upravoval hospodářský zákoník č. 109/1964. V témže roce byl přijat i nový občanský zákoník č. 40/1964, který se vztahoval jen na právní vztahy mezi občany. Pro obchodní styky se zahraničím byl přijat zákoník mezinárodního obchodu č. 101/1963 Sb.⁵

První zákony upravující obchodní právo byly přijaty v roce 1990, např. zákon o akciových společnostech, zákon o soukromém podnikání občanů. Jejich úprava ale byla

¹ ELIÁŠ, K., BEJČEK, J., HAJN, P., JEŽEK, J. a kol. *Kurs obchodního práva. Obecná část. Soutěžní právo*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2002, s. 40

² Tamtéž, s. 41

³ <http://zcu.academia.edu/Vil%C3%A9mKnoll/Papers/1551402/Kodifikace_obchodniho_prava_v_19._stoleti>

⁴ <http://iuridictum.pecina.cz/w/Obchodn%C3%AD_z%C3%A1kon%C3%ADk>

⁵ ELIÁŠ, K., BEJČEK, J., HAJN, P., JEŽEK, J. a kol. *Kurs obchodního práva. Obecná část. Soutěžní právo*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2002, s. 46

nedostatečná.⁶ V roce 1991 byl schválen obchodní zákoník č. 513/1991, který nabyl účinnosti 1. ledna 1992. Avšak brzy se ukázalo, že jde o nedokonalé legislativní dílo, které bylo mnohokrát novelizováno a řada dílčích otázek obchodního práva je upravena zvláštními zákony.⁷ To způsobuje komplikovanou orientaci v obchodním právu.

V současnosti byl schválen nový zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), který nahradí s účinností od 1. ledna 2014 stávající obchodní zákoník. Úprava reaguje na vývoj v právních řádech evropských zemí a hlavním přínosem by měla být snaha o zjednodušení podnikání.⁸ Zákon bude regulovat pouze obchodní společnosti a družstva, jejich vznik, zánik a správu. Úprava nekalé soutěže, ustanovení o právnických osobách a obchodní smlouvy budou sjednoceny a přesunuty do občanského zákoníku.⁹ Oproti dosavadní úpravě se nový zákon bude více věnovat výkonu funkce, otázkám odměňování, kontrole procesu rozhodování manažerů a jejich odpovědnosti za škodu. Další změny se týkají společnosti s ručením omezeným, kde se sníží základní kapitál na 1 Kč z dosavadních 200 000 Kč, a akciové společnosti, v které bude možné si zvolit mezi dualistickým a monistickým systémem vnitřní struktury.¹⁰

2.2. Historický vývoj v Itálii

Právní úprava na území dnešní Itálie byla až do roku 1861 značně nejednotná. Uplatňovaly se zde obchodní zákoníky vytvořené podle vzoru francouzského obchodního zákoníku, např. obchodní zákoník Království sicilského z r. 1819, obchodní zákoník Vévodství parmského z r. 1820 a v oblasti severní Itálie na území Benátek a Lombardie, která tehdy patřila pod Rakousko-Uhersko, se používal rakouský Všeobecný obchodní zákoník.¹¹

Právní předpisy byly sjednoceny až po sjednocení Itálie v roce 1861. Vzorem pro nový obchodní zákoník se stal napoleonský zákoník. První italský obchodní zákoník

⁶ <http://iuridictum.pecina.cz/w/Obchodn%C3%AD_z%C3%A1kon%C3%ADk>

⁷ ELIÁŠ, K., BEJČEK, J., HAJN, P., JEŽEK, J. a kol. *Kurs obchodního práva. Obecná část. Soutěžní právo*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2002, s. 48

⁸ <<http://www.epravo.cz/top/clanky/spolecnost-s-rucenim-omezenym-ve-svetle-navrhu-zakona-o-obchodnich-korporacich-75091.html>>

⁹ <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/zakon-o-obchodnich-korporacich/koncepcni-zmeny.html>>

¹⁰ <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/zakon-o-obchodnich-korporacich/konkretni-zmeny.html>>

¹¹ ŠVARC, Z. a kol. *Srovnávací obchodní právo I*. Praha: Oeconomica, 2004, s. 23

byl publikován v roce 1865 a definoval právní obchodní úkony, jednání obchodníků, obchodní smlouvy, transakce a ustanovení o obchodních společnostech.¹²

Obchodní zákoník existoval až do roku 1942, kdy byla ustanovení upravující obchodní právo začleněna do nového občanského zákoníku pod názvem „*Codice civile*“. Od té doby prochází italská kodifikace procesem přirozeného legislativního vývoje a procesem harmonizace s právem Evropské unie.¹³

Poslední reforma, která se týkala obchodních společností, byla schválena v roce 2003 a nabyla účinnosti 1. ledna 2004. Tato reforma významným způsobem změnila kapitálové společnosti, zejména akciovou společnost a společnost s ručením omezeným. Hlavním účelem reformy bylo zjednodušit právo společností a rozšířit působnost statutárních orgánů společností.¹⁴

2.3. Prameny českého obchodního práva

Hlavním pramenem obchodního práva v České republice je zákon č. 513/91 Sb., obchodní zákoník. Obchodní zákoník představuje zvláštní předpis (*lex specialis*) ve vztahu k občanskému zákoníku (*lex generalis*), který tvoří taktéž jeden ze základních pramenů obchodního práva. Dalšími prameny obchodního práva jsou zákon o cenných papírech, zákon o ochraně hospodářské soutěže, zákon o státním podniku, živnostenský zákon a další.

Obchodní zákoník upravuje postavení podnikatelů, právní formy podnikání, obchodní závazkové vztahy a jiné vztahy související s podnikáním. Obchodní zákoník také zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství.

Obchodní zákoník se skládá ze čtyř částí. První část (§§ 1 až 55) obsahuje obecná ustanovení, která upravují osobní a věcnou působnost zákoníku a základní instituty obchodního práva (např. obchodní firma, obchodní rejstřík, podnikání zahraničních osob v tuzemsku). Druhá část zahrnuje společná ustanovení o obchodních společnostech a družstvech. Třetí část upravuje obchodní závazkové vztahy a poslední čtvrtá část obsahuje ustanovení společná, přechodná a závěrečná.

Obchodní společnosti jsou upraveny v části druhé v hlavě první obchodního zákoníku. Dále se hlava první dělí na díly. Díl první se zabývá obecnými ustanoveními (§§ 56 až 75b) pro všechny typy obchodních společností, díl druhý upravuje veřejnou

¹² ŠVARC, Z. a kol. *Srovnávací obchodní právo I.* Praha: Oeconomica, 2004, s. 23

¹³ PELIKÁNOVÁ, I. *Úvod do srovnávacího práva obchodního. Skripta.* 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2000. s. 28

¹⁴ MORETTI, A., *Compendio di diritto commerciale.* Piacenza: La Tribuna, 2012, s. 127

obchodní společnost (§§ 76 až 92), díl třetí komanditní společnost (§§ 93 až 104), díl čtvrtý společnost s ručením omezeným (§§ 105 až 153) a díl pátý akciovou společnost (§§ 154 až 220).

2.4. Prameny italského obchodního práva

Základním pramenem italského obchodního práva je kromě ústavy Italské republiky občanský zákoník. K dalším pramenům patří řada speciálních zákonů (např. zákon o cenných papírech) a prováděcí předpisy (nařízení vlády, vyhlášky). Vnitrostátní právní úprava je také doplňována předpisy, které vznikají v rámci normotvorné činnosti orgánů Evropské unie, jíž je Itálie členem.

Občanský zákoník se člení na 6 knih. Těmto knihám předchází úvodní ustanovení, které se týká pramenů práva a jejich aplikace. Jednotlivé knihy obsahují úpravu:

- 1) o osobách a rodině
- 2) o dědickém právu
- 3) o vlastnictví
- 4) o závazkovém právu
- 5) o práci
- 6) o ochraně práv

Úprava obchodních společností spadá do knihy páté „O práci“. Pátá kniha občanského zákoníku se dělí do jedenácti titulů a má přibližně 600 článků. Tato kniha upravuje podnik, obchodní rejstřík, zastoupení, účetnictví, platební neschopnost atd. Obchodní společnosti upravuje kniha pátá v pátém titulu italského občanského zákoníku. Pátý titul se člení na hlavy upravující obecné otázky (články 2247 až 2250), jednoduchou společnost (články 2251 až 2290), veřejnou obchodní společnost (články 2291 až 2312), komanditní společnost (články 2313 až 2324), akciovou společnost (články 2325 až 2451), komanditní společnost na akcie (články 2452 až 2461) a společnost s ručením omezeným (články 2462 až 2483).

3. Základní instituty v oblasti práva společností

Následující pojmy jsou převzaty z českého právního řádu. Tyto pojmy jsou uvedeny v obchodním zákoníku č. 513/1991 Sb. v obecných ustanoveních o obchodních společnostech. Italský občanský zákoník tyto pojmy v obecných ustanoveních nevymezuje, ale uvádí je u každé společnosti zvlášť. Obecná ustanovení italského občanského zákoníku pouze charakterizují společenskou smlouvu, typy společností a označení v dokumentech a písemném styku.

3.1. Založení a vznik společnosti

Podle § 57 se společnost zakládá společenskou smlouvou podepsanou všemi zakladateli. Podpisy musí být úředně ověřeny. Společenská smlouva společnosti s ručením omezeným a zakladatelská smlouva akciové společnosti musí být ve formě notářského zápisu. Pokud společnost zakládá jediný zakladatel, nahradí společenskou smlouvu zakladatelská listina, která bude mít také formu notářského zápisu.

Vznik společnosti upravuje § 62. Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Návrh na zápis musí být podán nejpozději do 90 dnů od založení. Dále zákon stanoví, pro které úkony týkající se založení a vzniku společnosti se vyžaduje forma notářského zápisu. Jinak musí mít tyto úkony písemnou formu s úředně ověřenými podpisy.

3.2. Základní kapitál

Základní kapitál § 58 charakterizuje jako peněžní vyjádření souhrnu vkladů všech společníků. Musí být vyjádřen v jednotkách české měny a vklady mohou být peněžité i nepeněžité. Základní kapitál se vytváří obligatorně v komanditní společnosti, ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. Jeho výše se zapisuje do obchodního rejstříku.

3.3. Vklad společníka

Vkladem společníka se dle § 59 rozumí souhrn peněžních prostředků a jiných penězi ocenitelných hodnot, které se společník zavazuje vložit do společnosti. Nepeněžitým vkladem je majetek, jehož hodnota je zjištělná a který může společnost využít ve vztahu k předmětu podnikání. Tyto vklady musí být splaceny před zápisem

výše základního kapitálu do obchodního rejstříku. Nepřípustné jsou vklady spočívající v závazcích týkajících se provedení prací nebo poskytnutí služeb.

3.4. Podíl

Podíl představuje účast společníka ve společnosti a z ní plynoucí práva a povinnosti (§ 61). Každý společník může mít ve společnosti pouze jeden podíl s výjimkou akciové společnosti, kde je podíl představován cenným papírem. Jestliže zanikne účast společníka ve společnosti a společnost nadále trvá, vzniká společníkovi nárok na vypořádání (vypořádací podíl).

3.5. Zrušení a zánik společnosti

Zrušením a zánikem společnosti se zabývá § 68. O zrušení společnosti rozhoduje sama společnost nebo o něm může rozhodnout soud. S ukončením činnosti společnosti je spojeno její zrušení, a to s likvidací nebo bez likvidace. Zákon vyjmenovává důvody, v jejichž důsledku se společnost zrušuje:

- 1) uplynutím doby, na kterou byla společnost založena
- 2) dosažením účelu, pro který byla založena
- 3) rozhodnutím společníků nebo orgánu společnosti
- 4) rozhodnutím soudu
- 5) zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení

Společnost zaniká dnem výmazu z obchodního rejstříku.

3.6. Likvidace společnosti

Likvidaci společnosti upravuje § 70. Společnost vstupuje do likvidace dnem jejího zrušení. Vstup společnosti do likvidace se zapisuje do obchodního rejstříku. Likvidátora jmenuje statutární orgán nebo soud. Na likvidátora přechází působnost statutárního orgánu a jako statutární orgán je také odpovědný. Likvidátor činí jménem společnosti jen úkony nezbytné pro likvidaci společnosti, tzn., že plní existující závazky, uplatňuje pohledávky, přijímá plnění, zastupuje společnost před soudy. Do 30 dnů po skončení likvidace podává likvidátor návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku.

4. Charakteristika obchodních společností

4.1. České obchodní společnosti

4.1.1. Dělení obchodních společností

Podle Klanga se rozlišují dva druhy obchodních společností, a to společnosti osobní a kapitálové. Mezi osobní společnosti se řadí veřejná obchodní společnost a komanditní společnost. Mezi kapitálové společnosti patří společnost s ručením omezeným a akciová společnost. V české právní úpravě se toto rozlišení výslovně neuvádí, ale je z ní zřejmé.¹⁵

Charakteristickým znakem osobních obchodních společností je osobní účast na obchodním vedení společnosti a jednání jejím jménem. Společníci ručí za závazky společnosti společně a nerozdílně celým svým majetkem. Počáteční vklady do osobní společnosti nejsou povinné.

Pro kapitálové obchodní společnosti je typická majetková účast společníka ve společnosti. Osobní účast společníka ve společnosti není povinná. Společník je však povinen vložit do společnosti majetkový vklad. Souhrn vkladů všech společníků tvoří základní kapitál. Společníci neručí za závazky společnosti celým svým majetkem, ale jen v omezeném rozsahu. Kapitálové společnosti vytváří zákonem předepsané orgány.

4.1.2. Veřejná obchodní společnost („veř. obch. spol.“ nebo „v.o.s.“)

4.1.2.1. Charakteristika

Veřejnou obchodní společností se rozumí společnost, ve které alespoň dvě osoby podnikají pod společnou obchodní firmou. Všichni společníci ručí za závazky společnosti společně a nerozdílně veškerým svým majetkem. Společníky mohou být fyzické i právnické osoby. Je-li společníkem fyzická osoba, musí splňovat všeobecné podmínky provozování živnosti a nesmí být u ní dána překážka provozování živnosti. U právnických osob, práva a povinnosti společníka vykonává statutární orgán nebo jím pověřený zástupce, který musí splňovat stejné podmínky jako fyzická osoba.

4.1.2.2. Založení a vznik

Pro založení a vznik veřejné obchodní společnosti platí obecný postup založení a vzniku obchodní společnosti. Obchodní zákoník v § 78 odst. 1 stanovuje povinné

¹⁵ KLANG, M., *Obchodní společnosti. Průvodce právní úpravou v ČR*. Praha: ARCH, 2004, s. 17

náležitosti společenské smlouvy veřejné obchodní společnosti. Společenská smlouva musí obsahovat firmu a sídlo společnosti, určení společníků a předmět podnikání společnosti. Pokud by tyto náležitosti společenská smlouva neobsahovala nebo by se na nich společníci nedohodli, společenská smlouva by nevznikla.

Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku podepisují všichni společníci a k tomuto návrhu se přikládá i společenská smlouva.

4.1.2.3. Práva a povinnosti společníků

Práva a povinnosti společníků stanovuje společenská smlouva. Veřejná obchodní společnost povinně netvoří základní kapitál a společníci nemusí poskytovat vklady do základního kapitálu, pokud se na vkladech nedohodnou ve společenské smlouvě. Obchodní zákoník upravuje stručně vkladovou povinnost společníků v § 80, kdy stanoví, že společník je povinen splatit svůj vklad ve lhůtě stanovené ve společenské smlouvě. Společník má možnost vložit do společnosti více vkladů, které se sčítají.

Další povinností společníka je podíl na úhradě ztráty společnosti. Ustanovení § 82 odst. 2 určuje, že společníci nesou rovným dílem ztrátu zjištěnou účetní závěrkou.

Každý společník má právo na informace a je oprávněn nahlížet do všech dokladů společnosti a kontrolovat tam obsažené údaje.

K obchodnímu vedení společnosti je oprávněn každý společník, který je statutárním orgánem. Společníci se mohou ve společenské smlouvě dohodnout, že statutárním orgánem jsou pouze někteří společníci anebo jen jeden společník. Jestliže společníci pověří ve společenské smlouvě vedením společnosti jen jednoho nebo více společníků, ostatní společníci toto oprávnění ztrácejí.

4.1.2.4. Zrušení a likvidace společnosti

Obecná úprava pro všechny obchodní společnosti je obsažena v ustanovení § 68 odst. 3. Vedle této obecné úpravy existuje i úprava speciální pro veřejnou obchodní společnost v § 88, v němž jsou uvedeny další případy zrušení společnosti.

Společnost se dále zrušuje výpovědí některého ze společníků, rozhodnutím soudu, smrtí některého ze společníků, prohlášením konkurzu na majetek společníka, zbavením nebo omezením způsobilosti k právním úkonům některého ze společníků a v dalších případech, které stanoví společenská smlouva.

Zrušuje-li se společnost likvidací, mají společníci nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Likvidační zůstatek se rozdělí mezi společníky podle výše hodnoty jejich vkladů a zbývající část se rozdělí mezi společníky rovným dílem.

4.1.3. Komanditní společnost („kom. spol.“ nebo „k. s.“)

4.1.3.1. Charakteristika

Na komanditní společnost se přiměřeně použijí ustanovení o veřejné obchodní společnosti a na právní postavení komanditistů ustanovení o společnosti s ručením omezeným.

Obchodní zákoník charakterizuje komanditní společnost jako společnost, v níž někteří společníci ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku (komanditisté) a někteří společníci ručí veškerým svým majetkem (komplementáři).

Základním znakem je tedy existence dvou typů společníků, komplementářů a komanditistů. Společnost musí mít minimálně dva společníky, a to jednoho v postavení komplementáře a druhého v postavení komanditisty. Společníky mohou být osoby fyzické i právnické. Komplementář musí splňovat všeobecné podmínky provozování živnosti a u této živnosti nesmí být dána překážka provozování živnosti.

4.1.3.2. Založení a vznik

Pro založení a vznik komanditní společnosti platí obecný postup založení a vzniku obchodní společnosti. Obchodní zákoník v § 94 stanovuje povinné náležitosti společenské smlouvy komanditní společnosti. Mezi povinné náležitosti společenské smlouvy patří určení společníků, předmět podnikání, určení, kteří ze společníků jsou komplementáři a kteří komanditisté, výše vkladu každého komanditisty a firma a sídlo společnosti. Návrh na zápis do obchodního rejstříku podávají všichni společníci a k návrhu připojují společenskou smlouvu.

4.1.3.3. Práva a povinnosti společníků

Obchodní vedení přísluší pouze komplementářům. V dalších případech rozhodují komplementáři spolu s komanditisty většinou hlasů. Při hlasování platí pravidlo, že každý společník má jeden hlas. Ke změně společenské smlouvy je potřeba souhlasu všech společníků, pokud nestanoví společenská smlouva jinak. Povinností

komanditisty je vložit do společnosti vklad v minimální výši 5000 Kč. Vklad musí být splacen ve lhůtě uvedené ve společenské smlouvě. Komanditista má kontrolní pravomoc, tzn., že je oprávněn nahlížet do účetních knih a účetních dokladů a má právo požadovat od komplementářů informace. Pro komanditistu neplatí zákaz konkurence, nestanoví-li společenská smlouva jinak.

Rozdělení zisku stanovuje společenská smlouva. Zisk se rozdělí na část připadající společnosti a na část připadající komplementářům. Společnost svůj podíl na zisku rozdělí po zdanění mezi komanditisty v poměru splacených vkladů nebo v poměru, který určuje společenská smlouva. Komplementáři si zisk dělí rovným dílem.

Jestliže společnost vykazuje ztrátu, nesou ji komplementáři rovným dílem. Společenská smlouva může ale určit jiný poměr. Komanditisté nemají povinnost podílet se na úhradě ztráty ani vracet podíly na zisku, které jim společnost vyplatila.

4.1.3.4. Zrušení a likvidace společnosti

Důvody vedoucí ke zrušení komanditní společnosti se řídí obecnými zásadami pro zrušení společnosti v § 68 obchodního zákoníku. Speciální právní úpravu obsahuje § 102, který se vztahuje na komanditisty, pro komplementáře se použije ustanovení § 88 veřejné obchodní společnosti, protože mají podobné postavení jako společníci veřejné obchodní společnosti.

Z ustanovení § 102 vyplývá, že komanditista není oprávněn vystoupit ze společnosti. Důvodem ke zrušení společnosti není prohlášení konkursu na majetek komanditisty, zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku a další skutečnosti vztahující se ke komanditistovi. Společnost tedy nezaniká, ale zaniká účast komanditisty ve společnosti. V případě smrti komanditisty se jeho podíl na společnosti dědí. Společenská smlouva může ale dědění vyloučit, a potom dědicům náleží vypořádací podíl.

Ustanovení § 104 se zabývá způsobem rozdělení likvidačního zůstatku. Všichni společníci mají nárok na podíl na likvidačním zůstatku a na vrácení částky ve výši splaceného vkladu. Pokud likvidační zůstatek k tomuto vrácení nepostačuje, mají na uspokojení nároku přednostní právo komanditisté. Zbytek likvidačního zůstatku se pak rozdělí mezi společníky podle zásad rozdělení zisku. Zásady pro rozdělení likvidačního zůstatku však může upravit společenská smlouva jinak.

4.1.4. Společnost s ručením omezeným („*spol. s r. o.*“ nebo „*s. r. o.*“)

4.1.4.1. Charakteristika

Společnost s ručením omezeným je definována jako společnost, jejíž základní kapitál tvoří vklady společníků a jejíž společníci ručí za závazky společnosti solidárně do výše souhrnu všech nesplacených částí vkladů všech společníků. Ručení společníků je tedy omezené a to do té doby, dokud není splacení vkladů zapsáno do obchodního rejstříku. Společnost ručí za své závazky celým svým majetkem.

4.1.4.2. Založení a vznik

Společnost s ručením omezeným může být založena jednou osobou. Jednočlenná společnost nemůže být jediným zakladatelem jiné společnosti s ručením omezeným. Jedna fyzická osoba může být jediným společníkem nejvýše tří společností s ručením omezeným. Společnost může mít nejvíce padesát společníků.

Společnost se zakládá společenskou smlouvou, která musí obsahovat: firmu a sídlo společnosti; určení společníků; předmět podnikání; výši základního kapitálu a vkladu každého společníka včetně způsobu a lhůty splácení vkladu; jména a bydliště jednatelů a způsob, jakým jednají jménem společnosti; jména a bydliště členů dozorčí rady; určení správce vkladu a další údaje stanovené zákonem.

Minimální výše základního kapitálu musí činit 200 000 Kč. Na základním kapitálu společnosti se může každý společník účastnit pouze jedním vkladem. Výše vkladu společníka musí činit alespoň 20 000 Kč. Výše vkladu může být pro každého společníka stanovena rozdílně, ale částka vkladu musí být dělitelná na celé tisíce. Souhrn všech vkladů musí souhlasit s výší základního kapitálu společnosti. U nepeněžitých vkladů musí být např. ve společenské smlouvě uveden předmět nepeněžitého vkladu a částka, kterou se tato nepeněžitá hodnota započítává na vklad společníka.

Před podáním návrhu na zápis do obchodního rejstříku musí být splaceno u peněžitých vkladů nejméně 30 % na každý peněžitý vklad. Celková výše splacených peněžitých a nepeněžitých vkladů musí však činit alespoň 100 000 Kč. Je-li společnost založena jedním zakladatelem, je nutné před podáním návrhu na zápis do obchodního rejstříku splatit základní kapitál v plné výši. Návrh na zápis do obchodního rejstříku podávají všichni jednatelé.

4.1.4.3. Práva a povinnosti společníků

Základní povinností každého společníka je splatit vklad a to nejpozději do pěti let od vzniku společnosti. Pokud společník ve stanovené lhůtě nesplatí svůj vklad, musí zaplatit úrok z prodlení ve výši 20 % z nesplacené částky.

Mezi práva společníků patří právo na podíl na zisku. Společníci se podílejí na zisku určeném valnou hromadou v poměru svých obchodních podílů. K výplatě zisku se nesmí použít prostředky ze základního kapitálu, ani z rezervního fondu. Další právo se týká řízení společnosti a kontroly její činnosti prostřednictvím valné hromady. Společníci mají právo na informace o společnosti a nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat tam uvedené údaje.

4.1.4.4. Orgány společnosti

4.1.4.4.1. Valná hromada

Valná hromada společníků je nejvyšším orgánem společnosti. Do působnosti jejího rozhodování přísluší podle § 125 schválení jednání před vznikem společnosti, schvalování účetní závěrky a rozhodování o rozdělení zisku, schvalování stanov, rozhodování o změně společenské smlouvy, rozhodování o změnách výše základního kapitálu, jmenování a odvolání jednatelů, vyloučení společníka a další. Valná hromada může jmenovat i členy dozorčí rady.

Společník se účastní jednání valné hromady buď osobně, nebo v zastoupení na základě plné moci. Ustanovení § 127 upravuje pravidla, při kterých je valná hromada schopná se usnášet. Valná hromada je schopná usnášení, pokud jsou přítomni společníci, kteří mají minimálně polovinu všech hlasů. Společenská smlouva může určit více hlasů. Podle zákona má každý společník jeden hlas na každých 1 000 Kč svého vkladu. Dále zákon stanovuje pro jaká rozhodnutí je zapotřebí souhlasu alespoň dvoutřetinové většiny všech hlasů společníků – u těchto rozhodnutí je požadavek notářského zápisu. Souhlas všech společníků se vyžaduje pro rozhodnutí o snížení základního kapitálu, jestliže se snižují vklady společníků nerovnoměrně.

Valnou hromadu svolávají jednatelé jednou ročně, pokud není stanovena společenskou smlouvou kratší lhůta. Společníci jsou oprávněni svolat valnou hromadu, jestliže jejich vklady dosahují minimálně 10 % základního kapitálu. Termín a program konání valné hromady se musí společníkům oznámit ve lhůtě určené společenskou smlouvou, jinak nejméně 15 dnů předem, a to písemnou pozvánkou. Valná hromada si volí svého předsedu a zapisovatele.

4.1.4.4.2. Jednatelé

Jednatel nebo jednatele jsou statutárním orgánem společnosti. Každý jednatel je oprávněn jednat samostatně, nestanoví-li společenská smlouva něco jiného. Oprávnění jednatele může omezit společenská smlouva, stanovy nebo valná hromada, ale pak je takové omezení neúčinné vůči třetím osobám. Jednatele jmenuje valná hromada. Jednatelé jsou povinni zajistit řádné vedení účetnictví, vést seznam společníků a informovat společníky o věcech týkajících se společnosti a přísluší jim obchodní vedení. Ze zákona vyplývají pro jednatele omezení, jednatel tedy nesmí: podnikat ve stejném nebo obdobném oboru společnosti, zprostředkovávat obchody pro jiné osoby, účastnit se na podnikání jiné společnosti a vykonávat činnost jako statutární orgán v jiné společnosti.

4.1.4.4.3. Dozorčí rada

Dozorčí rada není povinným orgánem společnosti. Dohlíží například na činnost jednatelů, nahlíží do obchodních a účetních knih a kontroluje je, přezkoumává účetní uzávěrku a návrh na rozdělení zisku, podává zprávy valné hromadě jednou ročně. Dozorčí rada musí mít minimálně tři členy, kteří jsou voleni valnou hromadou. Členy nemohou být jednatele společnosti. Také na členy dozorčí rady se vztahuje zákaz konkurenčního jednání podle § 136. Členové dozorčí rady mají právo účastnit se valné hromady.

4.1.4.5. Zrušení a likvidace společnosti

Mimo obecných způsobů zrušení společnosti uvedených v § 68 se společnost zrušuje i rozhodnutím soudu na základě návrhu společníků z důvodů stanovených ve společenské smlouvě nebo z jiných důvodů uvedených ve společenské smlouvě. Pokud společenská smlouva nesvěřuje rozhodnutí o zrušení společnosti valné hromadě, zrušuje se společnost dohodou všech společníků, která musí mít formu notářského zápisu. Každý společník má nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Tento podíl se určuje podle poměru obchodních podílů.

4.1.5. Akciová společnost („akc. spol.“ nebo „a. s.“)

4.1.5.1. Charakteristika

Obchodní zákoník definuje akciovou společnost v § 154 jako „*společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě. Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem. Akcionář neručí za závazky společnosti.*“

Akcionář je majitel akcií, který pro společnost nepracuje, ale podílí se na základním kapitálu společnosti. Jeho účast na společnosti je vázána na akcii. Právní postavení akcionáře se tedy odlišuje od postavení společníka v ostatních obchodních společnostech.

4.1.5.2. Akcie

Akcie je cenný papír, z něhož vyplývají práva akcionáře jako společníka podílet se na zisku společnosti, řízení a na likvidačním zůstatku. Akcie mohou mít podobu buď listinnou, nebo zaknihovanou a musí obsahovat firmu a sídlo společnosti, jmenovitou hodnotu, označení formy akcie, výši základního kapitálu a počet akcií k datu emise a datum emise. U listinných akcií zákon předepisuje náležitosti jako je číselné označení a podpis člena představenstva. Zaknihovaná akcie musí obsahovat číselné označení.

Z hlediska formy se akcie dělí na jméno nebo na majitele. U listinných akcií na jméno vede společnost seznam akcionářů a u zaknihovaných akcií je seznam akcionářů nahrazen evidencí zaknihovaných cenných papírů. Listinná akcie na jméno se převádí rubopisem a předáním. Akcie na majitele je neomezeně převoditelná a práva s ní spojená vykonává ten, kdo ji předloží.

4.1.5.3. Založení a vznik společnosti

Společnost může být založena i jedním zakladatelem, ale musí to být právnická osoba, jinak se požadují zakladatelé nejméně dva. Dva nebo více zakladatelů uzavírají zakladatelskou smlouvu a jeden zakladatel zakládá společnost zakladatelskou listinnou. Povinnými údaji zakladatelské smlouvy nebo listiny dle § 163 jsou firma, sídlo a předmět podnikání, výše základního kapitálu, údaje o akciích (počet, jmenovitá hodnota, podoba, forma, emisní kurs, kolik akcií který zakladatel upisuje), alespoň přibližná výše nákladů, které společnosti vzniknou při založení, určení správce vkladu a návrh stanov.

Existují dva základní způsoby založení akciové společnosti, a to založení na základě veřejné nabídky akcií (sukcesivní) a jednorázové (simultánní) založení společnosti.

Obchodní zákoník stanovuje minimální výši základního kapitálu. Pro společnost založenou na základě veřejné nabídky akcií musí činit základní kapitál alespoň 20 000 000 Kč a základní kapitál společnosti založené bez veřejné nabídky akcií musí být alespoň 2 000 000 Kč.

Jestliže se akciová společnost zakládá na základě veřejné nabídky akcií, základní kapitál je tvořen vklady zakladatelů a vklady ostatních budoucích akcionářů, tzv. upisovatelů. Veřejná nabídka akcií se vhodným způsobem zveřejní a její obsah nelze měnit. Na každém upisovacím místě musí být k nahlédnutí návrh stanov. Budoucí akcionáři se zapisují do listiny upisovatelů. U tohoto založení společnosti nelze akcie upisovat nepeněžitými vklady. Upisovatel musí splatit emisní ážio a minimálně 10 % jmenovité hodnoty upsáných akcií, pokud se tak nestane, je upsání neúčinné a zanikají tak práva a povinnosti upisovatelů z upsání akcií a zakladatelé jsou povinni vrátit upisovatelům zaplacenou částku i s úrokem. Po upsání akcií musí upisovatelé splácet akcie ve lhůtě uvedené v zakladatelské smlouvě nebo v zakladatelské listině, nejpozději však do zahájení ustavující valné hromady. Podle obchodního zákoníku má být splaceno celé emisní ážio a alespoň 30 % jmenovité hodnoty upsáných akcií.

Upisovatelé, kteří splnili své povinnosti, mají právo účastnit se ustavující valné hromady, která musí být svolána zakladateli do 60 dnů ode dne účinného upsání navrhovaného základního kapitálu. Ustavující valná hromada je usnášeníschopná, účastní-li se jí upisovatelé alespoň poloviny upsáných akcií. Pro přijetí rozhodnutí se požaduje souhlas většiny hlasů přítomných upisovatelů. Na zasedání ustavující valné hromady se rozhoduje o založení společnosti, dále se schvalují stanovy společnosti a volí se orgány společnosti. Průběh jednání se dokládá notářským zápisem a přílohu tvoří seznam upisovatelů.

U založení společnosti bez veřejné nabídky akcií zakladatelé uzavřou zakladatelskou smlouvu, v které se dohodnou, že v určitém poměru upíší akcie na celý základní kapitál. Nevyžaduje se veřejná nabídka akcií a konání ustavující valné hromady. Zakladatelé se spolu dohodnou i na znění stanov.

Stanovy doplňují zakladatelskou smlouvu a představují základní právní a organizační dokument společnosti. Stanovy obsahují práva a povinnosti akcionářů a postupy při jejich uplatňování. Obchodní zákoník v § 173 uvádí povinné náležitosti

stanov. Jsou to např. firma a sídlo společnosti, předmět podnikání, výše základního kapitálu, způsob svolávání valné hromady, způsob tvorby rezervního fondu, způsob rozdělení zisku a úhrady ztráty a další údaje.

Akciová společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Návrh na zápis do obchodního rejstříku podává představenstvo a podepisují ho všichni jeho členové.

4.1.5.4. Práva a povinnosti akcionářů

Akcionáři mají v akciové společnosti podobné postavení jako společníci v jiných obchodních společnostech, jsou také považováni za společníky společnosti. Práva nabývá akcionář současně se vznikem společnosti. Mezi základní práva akcionáře patří právo na podíl na zisku společnosti (dividendu), který schválila k rozdělení valná hromada. Podíl se určuje poměrem jmenovité hodnoty akcií jednoho akcionáře k jmenovité hodnotě akcií všech akcionářů. Dále má akcionář právo účastnit se valné hromady, hlasovat na ní, požadovat a dostat vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti. S akcií je tedy spojeno hlasovací právo. V některých případech vzniká akcionáři právo, aby společnost odkoupila jeho akcie. Při zrušení společnosti s likvidací má akcionář nárok na podíl na likvidačním zůstatku, který se dělí mezi akcionáře podle poměru jmenovitých hodnot jejich akcií.

Hlavní povinností akcionářů je splatit emisní kurs upsaných akcií. K další povinnosti patří povinnost předložit společnosti účastnické cenné papíry, pokud jsou v listinné podobě a nastane-li určitá právní skutečnost, např. u zvyšování nebo snižování základního kapitálu.

4.1.5.5. Orgány akciové společnosti

4.1.5.5.1. Valná hromada

Valná hromada je nejvyšší orgán společnosti. Akcionář se účastní valné hromady osobně nebo v zastoupení. Termín konání valné hromady určují stanovy. Valná hromada se koná nejméně jednou ročně, nejpozději však do 6 měsíců od posledního dne účetního období a svolává ji představenstvo nebo člen představenstva. Představenstvo také musí zveřejnit pozvánku na valnou hromadu nebo oznámení.

Valná hromada je schopna se usnášet, jestliže přítomní akcionáři vlastní akcie, jejichž jmenovitá hodnota přesahuje 30 % základního kapitálu. Valná hromada rozhoduje většinou hlasů přítomných akcionářů. Do pravomocí valné hromady patří např. rozhodování o změně stanov, zvýšení nebo snížení základního kapitálu, volba a

odvolání členů představenstva, schválení účetní závěrky, rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací a další.

4.1.5.5.2. Představenstvo

Představenstvo je statutární orgán, řídí činnost společnosti a jedná jejím jménem. Do jeho kompetence patří vše, co nespadá do působnosti valné hromady nebo dozorčí rady. Za představenstvo jedná navenek každý člen představenstva jménem společnosti. Co se týká činnosti představenstva, ta zahrnuje obchodní vedení a vedení účetnictví společnosti. Představenstvo předkládá valné hromadě ke schválení účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty.

Členové představenstva jsou voleni a odvoláváni valnou hromadou. Funkční období každého člena představenstva stanovují stanovy a nesmí přesáhnout období pět let. Představenstvo se skládá nejméně ze tří členů, ale to neplatí v akciové společnosti s jediným akcionářem. Členové představenstva si zvolí ze svého středu předsedu. Při hlasování rozhoduje představenstvo většinou hlasů svých členů a každý člen má jeden hlas. Na členy představenstva platí zákaz konkurence.

4.1.5.5.3. Dozorčí rada

Dozorčí rada je kontrolní orgán akciové společnosti, který dohlíží na činnost představenstva a na uskutečňování podnikatelské aktivity společnosti. Členové dozorčí rady mají právo nahlížet do všech dokladů společnosti a kontrolovat účetní zápisy. Dozorčí rada přezkoumává účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty a předkládá své vyjádření valné hromadě. Dále dozorčí rada může svolat valnou hromadu, jestliže se to týká zájmů společnosti.

Dozorčí rada musí mít alespoň tři členy a počet členů musí být dělitelný třemi. Dvě třetiny členů volí valná hromada a jednu třetinu volí zaměstnanci, jestliže společnost zaměstnává více než 50 zaměstnanců. Členové jsou voleni na dobu určenou stanovami, funkční období ale nesmí přesáhnout 5 let. Člen dozorčí rady nesmí být zároveň členem představenstva, prokuristou a osobou oprávněnou jednat jménem společnosti. Členové dozorčí rady se účastní zasedání valné hromady a seznamují valnou hromadu s výsledky své kontrolní činnosti.

4.1.5.6. Zrušení a likvidace společnosti

Pro zrušení společnosti se uplatní především obecná úprava v § 68 až 75b. Zvláštní úprava v § 219 a 220 se zabývá pravidly pro jmenování likvidátora a dělení likvidačního zůstatku.

Likvidátora jmenuje a odvolává valná hromada. Akcionáři mohou požádat soud, aby odvolal likvidátora a nahradil ho jinou osobou. Jestliže nebyl likvidátor jmenován soudem, může ho valná hromada odvolat a nahradit jiným likvidátorem.

Likvidační zůstatek se dělí mezi akcionáře v poměru jmenovitých hodnot jejich akcií. Pokud likvidační zůstatek nestačí, rozdělí se na část připadající vlastníkům prioritních akcií a ostatních akcií v rozsahu určeném stanovami. Vrácením listinných akcií společnosti vzniká akcionáři nárok na vyplacení podílu na likvidačním zůstatku. Vracené akcie likvidátor zničí. U zaknihovaných akcií vzniká nárok na vyplacení podílu ke dni, kdy byly akcie zrušeny v evidenci zaknihovaných cenných papírů.

Posledním krokem je výmaz společnosti z obchodního rejstříku, který provede rejstříkový soud, ale jen pokud se prokáže, že byly všechny akcie společnosti zničeny, prohlášeny za neplatné nebo zrušeny.

4.2. Italské obchodní společnosti

4.2.1. Dělení obchodních společností

Italská právní úprava rozlišuje dva druhy obchodních společností: osobní a kapitálové.

Osobní společnosti jsou:

- la società semplice (jednoduchá společnost)
- la società in nome collettivo (veřejná obchodní společnost)
- la società in accomandita semplice (jednoduchá komanditní společnost)

V osobních společnostech jsou všichni společníci neomezeně a společně odpovědní za závazky přijaté jménem a na účet společnosti. Společníci tedy ručí celým svým osobním majetkem. Dále mají společníci pravomoc k obchodnímu vedení společnosti. Převod podílu společníka na společnosti není možný bez souhlasu ostatních společníků, tzn., že společník osobní společnosti nemůže volně prodat svůj obchodní podíl. Jedná se o společnosti, které nemají právní subjektivitu.

Mezi kapitálové společnosti patří:

- la società per azioni (akciová společnost)

- la società in accomandita per azioni (komanditní společnost na akcie)
- la società a responsabilità limitata (společnost s ručením omezeným)

V kapitálových společnostech za závazky společnosti ručí pouze společnost a to celým svým majetkem a odpovědnost společníka je omezená. Společník je zbaven pravomoci vést společnost a má pouze právo volit vedení společnosti. Tyto společnosti musí vytvářet orgány stanovené zákonem. Na rozdíl od osobních společností obchodní podíl je volně převoditelný, není nutný souhlas ostatních společníků.

4.2.2. Jednoduchá společnost (la società semplice, s.s.)

4.2.2.1. Charakteristika

Jednoduchá společnost je společnost, která není právnickou osobou a nemá právní subjektivitu. Společnost se zakládá za jiným než obchodním účelem. Tato forma společnosti se nejčastěji využívá pro zemědělskou činnost. Úprava jednoduché společnosti se aplikuje i na veřejnou obchodní společnost (přímo) a na jednoduchou komanditní společnost (nepřímo). Společníci ručí společně a neomezeně celým svým majetkem za závazky společnosti.

4.2.2.2. Založení a vznik

Jednoduchá společnost nepodléhá zvláštním formalitám. Společníci ji zakládají společenskou smlouvou, která má předepsanou písemnou formu jen v případě, pokud je vkladem nepeněžitý vklad. Společenská smlouva může být změněna pouze se souhlasem všech společníků. U této společnosti není stanovena ani minimální výše počátečního kapitálu, a ani není požadováno ocenění počátečních vkladů.

4.2.2.3. Práva a povinnosti společníků

Řídit jednoduchou společnost je oprávněn každý společník samostatně, pokud společenská smlouva neurčila toto právo pouze některým společníkům nebo třetí osobě. Společníci, kteří se na řízení společnosti nepodílí, mají právo na informace a mohou kontrolovat dokumenty společnosti a účty týkající se uskutečněných obchodů.

Nestanoví-li smlouva něco jiného, každý společník má právo na podíl na zisku po schválení účtů. Podíl na zisku a ztrátách je úměrný vkladům poskytnutým do společnosti.

Podle zákona má společník povinnost poskytnout vklad uvedený ve smlouvě. Jestliže ve smlouvě není upravena vkladová povinnost, jsou společníci povinni přispět stejným dílem tak, jak je to zapotřebí k dosažení cíle společnosti.

4.2.2.4. Zrušení a likvidace společnosti

Italský občanský zákoník vyjmenovává pět důvodů zrušení společnosti. Společnost se zrušuje uplynutím doby, na kterou byla založena; dosažením účelu, pro který byla založena, nebo pro nemožnost dosáhnout tohoto účelu; rozhodnutím všech společníků; snížením počtu společníků na méně než dva, které trvá déle než šest měsíců a z jiných důvodů uvedených ve společenské smlouvě.

Společnost je mlčky prodloužena na dobu neurčitou, jestliže po uplynutí doby, na kterou byla založena, společníci pokračují v plnění činnosti společnosti.

Po zrušení společnosti si řídící společníci zachovávají pravomoc společnost řídit, avšak jen v míře nezbytné pro provedení likvidace. Jestliže smlouva neurčí způsob, jak provést likvidaci, uskuteční ji likvidátoři jmenovaní se souhlasem společníků a pokud se nedohodnou, jmenuje likvidátory předseda soudu. Zákon upravuje průběh likvidace a oprávnění likvidátorů.

Při uspokojování pohledávek mají přednost věřitelé před společníky. Likvidátoři nemohou rozdělit mezi společníky a to ani částečně majetek společnosti, dokud nebyli vyplaceni věřitelé společnosti.

4.2.3. Veřejná obchodní společnost (la societa in nome collettivo, s. n. c.)

4.2.3.1. Charakteristika

Veřejná obchodní společnost je společnost, kde všichni společníci ručí společně a neomezeně za závazky společnosti. Tato společnost není právnickou osobou a nemá právní subjektivitu.

4.2.3.2. Založení a vznik společnosti

Společnost se zakládá společenskou smlouvou. Společenská smlouva musí mít písemnou formu. Mezi povinné náležitosti společenské smlouvy patří:

- 1) příjmení a jméno společníků, místo a datum narození, bydliště, státní příslušnost společníků
- 2) obchodní firma

- 3) společníci, kteří společnost spravují a zastupují
- 4) sídlo společnosti a popř. sídla organizačních složek
- 5) předmět podnikání
- 6) vklady každého společníka, hodnotu těchto vkladů a způsob ocenění
- 7) plnění, jehož jsou povinni společníci, kteří pro společnost pracují
- 8) pravidla, podle kterých se rozděluje zisk a podíl každého společníka na zisku a ztrátě
- 9) doba, na kterou je společnost uzavřena

Společenská smlouva musí obsahovat úředně ověřené podpisy smluvních stran. Návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku musí být uložen řídicími společníky do třiceti dnů u rejstříkového soudu, v jehož obvodě má společnost sídlo. Dokud není společnost zapsána v obchodním rejstříku, vztahy mezi společností a třetími osobami jsou upraveny příslušnými ustanoveními jednoduché společnosti.

4.2.3.3. Práva a povinnosti

K obchodnímu vedení společnosti je oprávněn každý společník samostatně, pokud společenská smlouva neurčila toto právo pouze některým společníkům nebo třetí osobě. Společník oprávněný k vedení společnosti může vykonávat všechny činnosti, které patří do předmětu podnikání.

4.2.3.4. Zrušení a likvidace veřejné obchodní společnosti

Společnost se zrušuje kromě důvodů vztahujících se k jednoduché společnosti také rozhodnutím státního orgánu v případech stanovených zákonem nebo v důsledku úpadku.

Likvidátora jmenují společníci nebo může být jmenován rozsudkem. Po ukončení likvidace, likvidátoři musí sestavit likvidační účetní rozvahu a předložit společníkům návrh na rozdělení likvidačního zůstatku. Likvidační účetní rozvaha podepsaná likvidátory a návrh na rozdělení likvidačního zůstatku musí být zaslán společníkům prostřednictvím doporučeného dopisu. Pokud byla schválena likvidační účetní rozvaha, musí likvidátoři požadovat výmaz společnosti z obchodního rejstříku. Poté, co je společnost vymazána z obchodního rejstříku, mohou věřitelé společnosti, kteří nebyli uspokojeni, uplatnit své pohledávky vůči společníkům.

4.2.4. Komanditní společnost jednoduchá (società in accomandita semplice, s. a. s.)

4.2.4.1. Charakteristika

Komanditní společnost jednoduchá je osobní společnost, jejímiž společníky jsou dva odlišné druhy společníků, komplementáři a komanditisté. Komplementáři ručí společně a neomezeně vůči třetím osobám za závazky společnosti a komanditisté ručí za závazky do výše svého vkladu. Pro komanditní společnost se použijí příslušná ustanovení veřejné obchodní společnosti.

4.2.4.2. Založení a vznik

Společnost se zakládá společenskou smlouvou. Společenská smlouva musí obsahovat určení, kteří ze společníků jsou komplementáři a kteří komanditisté. Ostatní povinné náležitosti společenské smlouvy jsou stejné jako náležitosti veřejné obchodní společnosti. Společenská smlouva musí být uložena u příslušného rejstříkového soudu a to do třiceti dnů. Obchodní firmu tvoří jméno alespoň jednoho komplementáře a označení jednoduchá komanditní společnost (s. a. s.). Pokud komanditista souhlasí, aby jeho jméno bylo obsaženo v obchodní firmě, ručí vůči třetím osobám také neomezeně a společně za závazky společnosti.

4.2.4.3. Práva a povinnosti společníků

Komplementáři mají stejná práva a povinnosti jako společníci ve veřejné obchodní společnosti. K obchodnímu vedení společnosti jsou oprávněni výlučně komplementáři.

Komanditisté nemohou provádět správní úkony, ani jednat a uzavírat obchody jménem společnosti, jestliže nemají zvláštní plnou moc pro jednotlivé obchody. Komanditista, který jedná proti takovému zákazu, bere na sebe neomezenou a společnou odpovědnost vůči třetím osobám za všechny závazky společnosti a může být ze společnosti vyloučen. Komanditisté mohou ovšem poskytnout společnosti vlastní práci pod vedením komplementářů a vyjadřovat se k určitým činnostem, jestliže to společenská smlouva připouští. Komanditistům náleží především kontrolní pravomoc. Mají právo nahlížet do účetních knih a ostatních dokumentů společnosti a kontrolovat jejich přesnost.

4.2.4.3. Zrušení společnosti

Kromě důvodů pro zrušení veřejné obchodní společnosti se jednoduchá komanditní společnost zrušuje, jestliže ve společnosti zůstanou pouze komanditisté nebo komplementáři, a to za předpokladu, že do šesti měsíců nebyli nahrazeni chybějícím společníkem. Zůstanou-li ve společnosti jen komanditisté, musí jmenovat tzv. provizorního správce, který bude oprávněn jednat za společnost, ale nebude osobně a neomezeně ručícím společníkem. Komplementářem se může stát, pokud nebude do šesti měsíců ve společnosti jiný komplementář a on bude se souhlasem ostatních komanditistů pokračovat v obchodním vedení společnosti

4.2.5. Komanditní společnost na akcie (società in accomandita per azioni, S.a.p.A.)

4.2.5.1. Charakteristika

Komanditní společnost na akcie je kapitálová společnost, mající právní subjektivitu. Společnost je tvořena dvěma skupinami společníků, komplementáři a komanditisty. Komplementáři ručí společně a neomezeně za závazky společnosti a komanditisté ručí do výše upsaného kapitálu. Účast společníků na společnosti je zastoupena akciemi. Nestanoví-li zákon pro komanditní společnost na akcie něco jiného, řídí se její úprava ustanoveními platnými pro akciovou společnost.

4.2.5.2. Založení a vznik

Společnost se zakládá společenskou smlouvou. Ve smlouvě musí být uvedeno, kteří společníci jsou komplementáři. Obchodní firma musí obsahovat jméno alespoň jednoho komplementáře a dodatek komanditní společnost na akcie.

Změny společenské smlouvy musí být schváleny mimořádnou valnou hromadou a je zapotřebí souhlasu většiny společníků. Změny musí být mimo jiné schváleny všemi komplementáři.

4.2.5.3. Práva a povinnosti společníků

Komplementáři jsou podle práva statutárním orgánem společnosti a mají stejné povinnosti jako členové představenstva akciové společnosti. Odpovídají celým svým majetkem. Komplementáři nemají hlasovací právo pro žaloby, které náleží do rozhodování valné hromady a které se týkají jmenování a odvolání členů dozorčí rady.

Komanditisté jsou akcionáři a ručí omezeně, a to do výše upsaného základního kapitálu. Nepodílí se na obchodním vedení společnosti. Získání akcie určuje nabytí funkce společníka, ale tento společník není oprávněn k obchodnímu vedení.

4.2.5.4. Orgány společnosti

Orgány společnosti jsou valná hromada, dozorčí rada a statutárním orgánem komanditní společnosti na akcie jsou komplementáři. Valné hromada je tvořena všemi společníky. Společnost musí povinně vytvářet dozorčí radu.

4.2.5.5. Zrušení společnosti

Komanditní společnost na akcie se zrušuje vedle důvodů zrušení akciové společnosti také z důvodu ukončení funkce všech komplementářů. V případě ukončení funkce všech komplementářů, se společnost ruší, jestliže ve lhůtě šesti měsíců není přijato opatření k jejich nahrazení a náhradníci nepřijali funkci. Pro toto období dozorčí rada jmenuje provizorního správce, aby vykonával úkony řádného vedení. Tento správce nepřijímá funkci komplementáře.

4.2.6. Společnost s ručením omezeným (società a responsabilità limitata, s.r.l.)

4.2.6.1. Charakteristika

Společnost s ručením omezeným je kapitálová obchodní společnost, kde za závazky společnosti ručí pouze společnost svým majetkem. Čl. 2462 stanoví, že jediný společník ručí neomezeně při souběhu tří podmínek: společnost je nesolventní, nebyly splaceny vklady v plné výši a do obchodního rejstříku nebyl zapsán jediný společník. Společnost má právní subjektivitu, kterou nabývá okamžikem vzniku. Účast společníků na společnosti nemohou představovat akcie. Obchodní firma musí obsahovat dodatek společnost s ručením omezeným.

4.2.6.2. Založení a vznik

Společnost se zakládá společenskou smlouvou nebo jednostranným aktem v případě, že společnost je založena jednou osobou. Je nezbytné, aby zakládací dokument měl formu notářského zápisu. Smlouva musí obsahovat:

- 1) příjmení a jméno, datum a místo narození, bydliště, státní příslušnost každého společníka
- 2) obchodní firmu, sídlo společnosti a sídla organizačních složek
- 3) předmět podnikání
- 4) výši upsaného a splaceného základního kapitálu
- 5) výši vkladu každého společníka a hodnotu majetku a vložených pohledávek
- 6) normy, podle nichž musí být rozdělen zisk
- 7) počet, jméno a příjmení, datum a místo narození jednatelů a jejich pravomoci s uvedením, kteří z nich zastupují společnost
- 8) počet, příjmení a jména, datum a místo narození členů dozorčí rady
- 9) dobu trvání společnosti
- 10) alespoň přibližnou výši nákladů, které v souvislosti se založením společnosti vzniknou

Výše základního kapitálu musí činit alespoň 10 000 EUR, z toho 25 % musí být splaceno v době založení společnosti. Je-li společnost založena jednou osobou, musí být základní kapitál splacen celý. Výše vkladu může být pro každého společníka stanovena rozdílně. Minimální hodnota vkladu společníka je 1 EURO. Pokud společník nesplatí svou účast na společnosti ve stanovené lhůtě, jednatelé mohou vyzvat tohoto společníka, aby ji zaplatil ve lhůtě třiceti dnů. Není-li účast v této lhůtě splacena, jednatelé ji mohou prodat na riziko a na účet společníka.

4.2.6.3. Orgány společnosti

4.2.6.3.1. Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti a je tvořena společníky. Působnost valné hromady stanoví společenská smlouva. Podle článku 2479 do působnosti valné hromady výhradně patří schválení účetní závěrky a rozdělení zisku, jmenování jednatelů, popř. členů dozorčí rady a předsedy dozorčí rady, změny společenské smlouvy a rozhodnutí, která vyžadují podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo významnou změnu v právech společníků. Dále valná hromada rozhoduje o snížení základního kapitálu v důsledku ztráty, o účasti na společnosti jako neomezeně ručící společník v osobní společnosti a o vstupu společnosti do likvidace.

Způsob svolávání valné hromady určuje společenská smlouva. Valná hromada se svolává prostřednictvím doporučeného dopisu společníkům alespoň 8 dní před konáním valné hromady. Valná hromada je usnášeníschopná, pokud je přítomno tolik

společníků, kteří vlastní alespoň polovinu základního kapitálu. Co se týče rozhodování, valná hromada rozhoduje absolutní většinou hlasů přítomných společníků. Pro změnu stanov, předmětu podnikání nebo práv společníků je zapotřebí absolutní většiny všech společníků.

4.2.6.3.2. Jednatelé

Jednatelé jsou statutárním orgánem společnosti s ručením omezeným. Dle článku 2383 je k obchodnímu vedení společnosti oprávněn jeden nebo více jednatelů jmenovaných rozhodnutím společníků. Jednatelé mohou být vybráni také z řad společníků. Obchodní vedení společnosti náleží buď každému jednateleli nerozdílně na ostatních jednatelech (*amministrazione disgiuntiva*) nebo více jednatelem, tzn., že je nutný souhlas všech jednatelů (*amministrazione congiuntiva*).

Jednatelé společně odpovídají za škody, které vznikly nedodržením povinností vyplývajících ze zákona nebo ze společenské smlouvy.

4.2.6.3.3. Dozorčí rada

Společnost může jmenovat dozorčí radu. Jmenování dozorčí rady je povinné v případě, že základní kapitál dosáhne 120 000 EUR nebo jsou ve dvou po sobě následujících letech splněny alespoň dvě z těchto podmínek:

- aktiva přesáhnou 4 400 000 EUR
- příjmy z prodeje převýší 8 800 000 EUR
- průměrný počet zaměstnanců je vyšší než 50

4.2.7. Akciová společnost (società per azioni, s.a.)

4.2.7.1. Charakteristika

Akciová společnost je charakterizována jako kapitálová společnost, v níž mají společníci omezenou odpovědnost a základní kapitál je rozvržen na akcie. Jedná se o právnickou osobu, která vystupuje v právních vztazích pod svou obchodní firmou. Obchodní firma jakéhokoliv názvu musí obsahovat označení akciová společnost. Za závazky společnosti ručí pouze společnost a to celým svým majetkem.

4.2.7.2. Akcie

Účast společníka ve společnosti představují akcie o určité jmenovité hodnotě, které tvoří podíl na základním kapitálu společnosti. Každému společníkovi je přidělen počet akcií v takovém poměru, který odpovídá jejich vkladům do základního kapitálu. Akcie nemohou být emitovány za nižší hodnotu než je jejich jmenovitá hodnota. V žádném případě nesmí být hodnota vkladů vyšší než celková výše základního kapitálu (čl. 2346). Akcie jsou nedělitelné, musí mít stejnou hodnotu a s akciemi téhož druhu jsou spojena stejná práva, např. právo podílet se na zisku, na likvidačním zůstatku a hlasovací právo na valné hromadě.

Článek 2354 stanoví povinné náležitosti akcie. Akcie musí obsahovat firmu a sídlo společnosti, datum založení společnosti a zápisu do obchodního rejstříku, obchodní rejstřík, u kterého je společnost zapsaná, dále jmenovitou hodnotu akcie nebo pokud se jedná o akcii bez jmenovité hodnoty, celkový počet emitovaných akcií, výši základního kapitálu, zvláštní práva a povinnosti. Zákon také předepisuje podpis člena statutárního orgánu. Akcie mohou znít na jméno nebo na doručitele. Akcie na doručitele se převádějí předáním a akcie na jméno se převádí rubopisem ověřeným u notáře.

4.2.7.3. Založení a vznik společnosti

Společnost může být založena zakladatelskou smlouvou nebo jednostranným právním úkonem.

Smlouva musí obsahovat příjmení a jméno, místo a datum narození, bydliště a státní příslušnost společníků, popřípadě zakladatelů, jakož i počet upsaných akcií každého společníka; obchodní firmu, sídlo společnosti popřípadě organizačních složek; předmět podnikání; výši upsaného a splaceného kapitálu; nominální hodnotu a počet akcií, a zda jsou na jméno nebo na doručitele, hodnotu pohledávek a nepeněžitých vkladů; pravidla, podle nichž musí být rozdělen zisk; podíl na zisku; počet členů představenstva a jejich pravomoci a označení, kteří z nich zastupují společnost; počet členů dozorčí rady; dobu trvání společnosti; celkovou výši, pokud to není možné, tak alespoň přibližnou, nákladů na založení, které jdou k tíži společnosti.

Pro založení akciové společnosti je zapotřebí dle článku 2329 splnit několik podmínek: základní kapitál musí být upsán v plné výši; k okamžiku upisování akcií musí být splaceno alespoň 25 % peněžitých vkladů, v případě založení společnosti jednostranným právním úkonem musí být splacen celý základní kapitál; státní povolení

a splnění podmínek požadovaných zákonem. Základní kapitál společnosti musí činit alespoň 120 000 EUR.

Zákon upravuje dva způsoby založení akciové společnosti:

- 1) založení na základě veřejného upisování akcií
- 2) simultánní (jednorázové) založení

Založení na základě veřejného upisování je podrobně upraveno články 2333 - 2336 občanského zákoníku. Zakladatelé nejdříve musí sestavit program, v kterém musí být uveden předmět podnikání a základní kapitál, hlavní ustanovení zakladatelské smlouvy, případný podíl, který si zakladatelé rezervují na zisku a lhůtu, do které musí být uzavřena zakladatelská smlouva. Před zveřejněním musí být program s úředně ověřenými podpisy zakladatelů uložen u notáře. Upisování akcií musí mít formu notářského zápisu nebo musí být zapsáno na úředně ověřené soukromé listině. Smlouva musí označovat příjmení a jméno, bydliště nebo sídlo upisovatele, počet upsaných akcií a datum upisování. Následně zakladatelé svolají ustavující valnou hromadu, která stanovuje podmínky pro založení společnosti, rozhoduje o obsahu zakladatelské smlouvy a stanov a jmenuje orgány společnosti.

Jednodušším způsobem založení společnosti je simultánní založení, kdy zakladatelé upíší celý základní kapitál. Zakladatelská smlouva se uzavírá před notářem a za přítomnosti všech společníků.

Právní subjektivitu společnost nabývá dnem zápisu do obchodního rejstříku.

4.2.7.4. Orgány společnosti

Před reformou měla akciová společnost tři orgány: valnou hromadu, představenstvo a dozorčí radu. Nově se orgány společnosti dělí na řídicí, rozhodovací a kontrolní orgány. Hlavní změny oproti staré úpravě spočívají v možnosti výběru mezi tradičním, dualistickým a monistickým systémem pro obchodní vedení a kontrolu společnosti. Nejvyšším orgánem akciové společnosti zůstává valná hromada pro všechny tři systémy vnitřní struktury.

4.2.7.4.1. Valná hromada

Valná hromada je rozhodovacím orgánem společnosti. Dělí se na řádnou a mimořádnou valnou hromadu.

Řádná valná hromada má za úkol podle článku 2364 schvalovat účetní závěrku; jmenovat a odvolávat představenstvo, členy dozorčí rady a předsedu dozorčí rady; určit

odměňování členů představenstva a dozorčí rady; rozhodovat o odpovědnosti členů představenstva a dozorčí rady; rozhodovat o otázkách svěřených zákonem do kompetence valné hromady. Valná hromada může být svolávána představenstvem nebo dozorčí radou a to alespoň jednou ročně ve lhůtě určené stanovami.

Mimořádná valná hromada rozhoduje o změnách stanov, o jmenování, pravomocích a odvolání likvidátorů a ostatních oblastech výlučně svěřených zákonem do její kompetence.

4.2.7.4.2. Tradiční systém

V tradičním systému je statutárním orgánem představenstvo, které může mít jednoho člena („*amministratore unico*“) nebo více členů („*consiglio di amministrazione*“). Kontrolní funkci vykonává dozorčí rada („*collegio dei sindaci*“).

Představenstvo představuje řídicí a výkonný orgán společnosti. Jestliže se představenstvo skládá z více členů, rozhoduje kolektivně. Pro platnost rozhodnutí je zapotřebí většina přítomných členů, kteří hlasují absolutní většinou přítomných členů. První členy představenstva určuje zakladatelská smlouva, poté jsou voleni a odvoláváni valnou hromadou. Funkční období je tříleté a členové mohou být voleni opakovaně. Představenstvo odpovídá za své jednání vůči společnosti, věřitelům společnosti, společníkům a vůči třetím osobám.

Dozorčí rada je kolektivní orgán, který se skládá ze tří nebo pěti členů, kromě toho musí být dále jmenováni dva náhradní členové. Členem může i nemusí být akcionář společnosti. Funkční období je zde také tříleté a členové mohou být voleni opakovaně. První členy dozorčí rady určuje zakladatelská smlouva a další volí valná hromada.

4.2.7.4.3. Dualistický systém

Dualistický systém vychází z německého práva a jedná se o systém, který více odděluje vztahy mezi vlastníky (společníky) a řídicími orgány společnosti.¹⁶

V akciových společnostech, které si zvolily dualistický systém vnitřní struktury, vykonává funkci obchodního vedení představenstvo („*consiglio di gestione*“) a kontrolní funkci provádí dozorčí rada („*consiglio di sorveglianza*“). Představenstvo se skládá alespoň ze dvou členů, kteří nemusí být z řad společníků. Na rozdíl od tradičního

¹⁶ SFERRAZZA, M., *Appunti di diritto commerciale*. Padova: libreriauniversitaria.it, 2011, s. 233

systemu není představenstvo jmenováno valnou hromadou, ale dozorčí radou. Dozorčí rada se skládá alespoň ze tří členů, kteří nemusí být z řad společníků. První členové jsou jmenováni v zakladatelské smlouvě a další členy jmenuje valná hromada. Jsou voleni na tři roky a poté mohou být voleni opětovně. Alespoň jeden člen dozorčí rady musí být zapsán v rejstříku auditorů.

4.2.7.4.4. Monistický systém

Dalším systémem vnitřní struktury je monistický systém, který vychází z anglosaského práva.¹⁷ Systém je v podstatě stejný jako tradiční systém, na rozdíl od kterého monistický systém vylučuje dozorčí radu a dále je zde nemožné svěřit obchodní vedení jediné osobě.¹⁸ Podle článku 2409 stanov mohou určit, že obchodní vedení a kontrola společnosti bude vykonávána správní radou („*consiglio di amministrazione*“) a kontrolním výborem („*comitato di controllo*“). Kontrolní výbor má dozorčí funkci, je jmenován správní radou a složen z členů správní rady. Také plní úkoly svěřené správní radou. Kontrolu účetních dokladů musí vykonávat auditor, který je zapsán v rejstříku auditorů. Dále se pro kontrolní výbor použijí ustanovení pro dozorčí radu v tradičním systému.

4.2.8. Zrušení a zánik kapitálových společností

Před reformou práva italských obchodních společností bylo zrušení akciové společnosti, komanditní společnosti na akcie a společnosti s ručením omezeným upraveno pro každou společnost zvlášť. Nyní ustanovení o zrušení a likvidaci společností jsou sjednocena do článků 2484 – 2496 pro všechny kapitálové společnosti.

Důvody zrušení kapitálových společností jsou dle článku 2484 následující:

- 1) uplynutí doby, na kterou byla společnost založena
- 2) dosažení účelu, pro který byla společnost založena nebo pro nemožnost jeho dosažení
- 3) nefunkčnost nebo nečinnost valné hromady
- 4) snížení základního kapitálu pod zákonem stanovenou hranici
- 5) rozhodnutí valné hromady o zrušení společnosti
- 6) jiné důvody stanovené společenskou smlouvou nebo stanovami
- 7) jiné důvody stanovené zákonem

¹⁷ SFERRAZZA, M., *Appunti di diritto commerciale*. Padova: libreriauniversitaria.it, 2011, s. 236

¹⁸ Tamtéž, s. 236

Statutární orgán musí bez zbytečného odkladu potvrdit zrušení společnosti. Zrušení se zapisuje do obchodního rejstříku a přikládá se k němu prohlášení, v kterém statutární orgán potvrdí důvod zrušení společnosti. V případě opoždění nebo opomenutí ručí členové statutárního orgánu osobně a společně za škody způsobené společností, společníkům, věřitelům nebo třetím osobám.

Pokud nastanou důvody pro zrušení společnosti, dochází ke zrušení společnosti s likvidací. Likvidátory jmenuje valná hromada nebo soud.

Kapitálové společnosti zanikají výmazem z obchodního rejstříku.

5. Komparativní analýza

5.1. Základní prameny

Základní prameny, které se týkají úpravy obchodních společností, se v obou zemích liší. V České republice je hlavním pramenem obchodní zákoník, který představuje zvláštní předpis vůči občanskému zákoníku, který je také pramenem obchodního práva. Občanský zákoník slouží jako obecný základ. Zatímco v Itálii je hlavním pramenem občanský zákoník, který upravuje nejen obchodní právo a obchodní společnosti, ale zabývá se také rodinou, dědictvím, vlastnictvím, závazkovým právem a ochranou práv. Český obchodní zákoník obsahuje jen obchodní právo. Oba zákoníky mají psanou podobu.

5.2. Základní pojmy

Základní pojmy se liší v obou právních řádech svým umístěním. V českém obchodním zákoníku jsou tyto pojmy uvedeny v obecných ustanoveních o obchodních společnostech. Italský občanský zákoník tyto pojmy v obecných ustanoveních nevynechává, ale uvádí je u každé společnosti zvlášť. Obecná ustanovení italského občanského zákoníku pouze charakterizují společenskou smlouvu, typy společností a označení v dokumentech a písemném styku.

5.3. Obchodní společnosti

5.3.1. Klasifikace společností

V obou zemích se obchodní společnosti dělí na kapitálové a osobní. V české právní úpravě se toto rozdělení výslovně neuvádí, zatímco v italské ano. Italská právní úprava má více typů obchodních společností: jednoduchou společnost, veřejnou obchodní společnost, jednoduchou komanditní společnost, akciovou společnost, komanditní společnost na akcie a společnost s ručením omezeným. Česká úprava zná jen čtyři typy společností, a to jsou veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným a akciová společnost.

Italské osobní obchodní společnosti se od českých liší také tím, že nejsou právníckými osobami a nemají právní subjektivitu.

5.3.2. Jednoduchá společnost

Jednoduchá společnost odpovídá v české právní úpravě sdružení bez právní subjektivity¹⁹, které se zakládá smlouvou o sdružení. Smlouva o sdružení je upravena v občanském zákoníku § 829 – 841 a touto smlouvou se sdružuje několik osob, aby dosáhly sjednaného účelu. Jednoduché společnosti se v české právní úpravě neřadí k obchodním společnostem. Jednoduchá společnost a sdružení se shodují v tom, že nemají právní subjektivitu a nejsou právnickými osobami.

5.3.3. Veřejná obchodní společnost

Úprava veřejné obchodní společnosti v České republice a v Itálii je velmi podobná. Všichni společníci ručí společně a neomezeně celým svým majetkem. Veřejná obchodní společnost musí jednat pod obchodní firmou, která musí obsahovat dodatek označující, že se jedná o veřejnou obchodní společnost. K obchodnímu vedení společnosti je oprávněn každý společník, pokud společenská smlouva neurčí něco jiného. Společenská smlouva musí mít písemnou formu.

Rozdíl spočívá v tom, že italská veřejná obchodní společnost není právnickou osobou a nemá právní subjektivitu. U veřejné obchodní společnosti je vyjmenováno více povinných náležitostí společenské smlouvy.

5.3.4. Komanditní společnost

Česká i italská komanditní společnost musí mít dva druhy společníků, komplementáře a komanditisty. Komplementáři ručí společně a neomezeně za závazky společnosti a komanditisté ručí za závazky do výše svého vkladu. Pro italskou komanditní společnost se použijí příslušná ustanovení veřejné obchodní společnosti a pro českou se také použijí ustanovení veřejné obchodní společnosti a na právní postavení komanditistů se použijí ustanovení společnosti s ručením omezeným.

V obou zemích jsou k obchodnímu vedení oprávněni pouze komplementáři. Komanditisté mají kontrolní pravomoc a právo nahlížet do účetních knih a ostatních dokumentů společnosti.

Rozdíl v právní úpravě komanditní společnosti spočívá u zániku účasti všech komplementářů. Pokud v italské společnosti zůstanou jen komanditisté, musí jmenovat tzv. „provizorního správce“, který bude oprávněn jednat za společnost, ale nebude

¹⁹ <http://business.center.cz/business/pojmy/p5-jednoducha-spolecnost.aspx>

osobně a neomezeně ručícím společníkem. Komplementářem se může stát, jestliže bude se souhlasem ostatních pokračovat v obchodním vedení společnosti. Zanikne-li v české komanditní společnosti účast komplementáře, nezbyvá než společnost zrušit podle § 68 obchodního zákoníku, jelikož zaniknou předpoklady vyžadované zákonem pro vznik společnosti.

Komanditní společnost v Itálii jako všechny italské osobní společnosti, není právnickou osobou a nemá právní subjektivitu.

5.3.5. Komanditní společnost na akcie

V české právní úpravě se nenachází komanditní společnost na akcie. Tato společnost obsahuje jak prvky akciové společnosti, tak prvky komanditní společnosti. Komplementáři ručí společně a neomezeně a komanditisté ručí do výše svých vkladů.

5.3.6. Společnost s ručením omezeným

V obou právních úpravách společnost ručí za své závazky celým svým majetkem a společníci ručí do výše všech nesplacených vkladů. Italský občanský zákoník v čl. 2462 navíc stanoví, že jediný společník ručí neomezeně pro souběhu tří podmínek: společnost je nesolventní, nebyly splaceny vklady v plné výši a do obchodního rejstříku nebyl zapsán jediný společník. V obou zemích může být společnost založena jednou osobou

Základní kapitál je tvořen vklady společníků, ale jeho hodnota se liší. V České republice minimální výše základního kapitálu musí činit 200 000 Kč a výše vkladu společníka musí činit alespoň 20 000 Kč. V Itálii je minimální hodnota základního kapitálu 10 000 EUR a hodnota vkladu společníka musí být minimálně 1 EURO.

Dále je rozdílné splacení základního kapitálu před zápisem do obchodního rejstříku. V České republice před podáním návrhu na zápis do obchodního rejstříku musí být splaceno nejméně 30 % peněžitých vkladů a celková výše splacených peněžitých a nepeněžitých vkladů musí být alespoň 100 000 Kč. V Itálii musí být splaceno v době založení společnosti 25 % peněžitých vkladů. Pokud je společnost založena jednou osobou, je nutné splatit základní kapitál v plné výši v obou zemích.

Orgány společnosti jsou stejné v obou právních řádech. Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada tvořená společníky. Statutárním orgánem jsou jednatele nebo jednatel. Zde se liší jednání jednatelů, neboť v České republice je každý jednatel oprávněn jednat samostatně, nestanoví-li společenská smlouva jinak. Italský občanský

zákoník rozlišuje „*amministrazione disgiuntiva*“, kdy také jedná každý jednatel samostatně a „*amministrazione congiuntiva*“, kdy je nutný souhlas všech jednatelů. V obou zemích není povinné zřizovat dozorčí radu. V Itálii ale tato povinnost nastává, pokud základní kapitál dosáhne 120 000 EUR nebo jsou ve dvou po sobě následujících letech splněny určité podmínky.

5.3.7. Akciová společnost

Česká a italská akciová společnost má základní kapitál rozvržen na akcie o určité jmenovité hodnotě. U akciové společnosti spočívají hlavní rozdíly ve výši základního kapitálu. Minimální výše základního kapitálu v české společnosti je 20 000 000 Kč v případě založení společnosti na základě veřejné nabídky akcií a minimální výše základního kapitálu společnosti založené jednorázově činí 2 000 000 Kč. V Itálii musí být minimální základní kapitál 120 000 EUR pro oba dva způsoby založení.

Co se týče orgánů společnosti, v Itálii existuje možnost výběru ze tří systémů vnitřní organizační struktury: tradičním, dualistickým a monistickým systémem. V České republice u akciové společnosti tato možnost zatím není, ale od 1. 1. 2014 bude účinný nový zákon o obchodních společnostech a družstvech, kde bude také možnost výběru mezi dualistickým a monistickým systémem.

Ve všech organizačních strukturách je nejvyšším orgánem akciové společnosti valná hromada. V tradičním systému je statutárním orgánem představenstvo a kontrolní funkci vykonává dozorčí rada. Ve společnostech, které využívají dualistický systém, je statutárním orgánem představenstvo (*consiglio di gestione*) a kontrolní funkci má dozorčí rada (*consiglio di sorveglianza*). V monistickém systému je obchodní vedení svěřeno správní radě (*consiglio di amministrazione*) a kontrolní funkce kontrolnímu výboru (*comitato di controllo*).

6. Rozbor příslušné právní terminologie

Tato práce srovnává obchodní právo zaměřené na obchodní společnosti dvou právních řádů v České republice a Itálii. Každý z těchto řádů je psán jiným jazykem a v důsledku toho dochází k odlišnostem jednotlivých termínů, práv a povinností.

6.1. Právní jazyk, terminologie v oblasti práva

Právní jazyk je definován jako „*znakový systém, kde za jednotlivé znaky pokládáme jednotlivá slova (právní termíny), slovní spojení (ustálené obraty - jazykové šablony) nebo celé věty.*“²⁰ Právní jazyk je odborný jazyk a je součástí spisovného jazyka, má ustálenou mluvnickou stavbu a slovní zásobu. Slovní zásoba je zastoupena všemi slovními druhy (kromě citoslovcí). Hlavními součástmi slovní zásoby právního jazyka jsou právní termíny, slovní spojení a jazykové šablony.

Právní termíny „*jsou pojmenování právní skutečnosti a jejich význam je možné přesně definovat*“²¹ Pojmenování mohou být jednoslovná (zákon) i víceslovná (ústavní zákon). Někdo za termíny považuje i polovětné konstrukce, věty a ustálené vazby významového slovesa s určitým podstatným jménem. Přesná pojmenování se považují za termín. Termíny se definují v užším smyslu, tj. definice, která je uvedena ve výkladových terminologických slovnících, a v širším smyslu, tj. definice termínů v jejich lingvistických a logických souvislostech. Cílem definice v širším smyslu je odlišit termín od netermínu.

Slovní spojení jsou charakterizována jako víceslovné výrazy neterminologické povahy, kterými se popisuje právní skutečnost.

Jazykové šablony jsou „*víceslovné, často polovětné až větné konstrukce, které se vyskytují jako obvyklá náležitost právních projevů.*“²²

Obecné zásady kladené na překlad právního jazyka jsou:

1. nepřekládat a vyhledat odpovídající řešení na úrovni cílového jazyka
2. vytvořit nový termín pokud neexistuje odpovídající termín v cílovém jazyku
3. při překládání slovních spojení a víceslovných termínů je nutné dbát na rozdílnost terminologických soustav

Terminologie v oblasti práva má mnoho významů, je závislá na svém výkladu a přejímá slova z obecné slovní zásoby. Výrazy, které jsou součástí obecného jazyka, se

²⁰ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. Praha: Linde, 2003. s. 25

²¹ Tamtéž. s. 49

²² Tamtéž. s. 52

ve spojeních mohou stávat součástí odborného jazyka. V právních textech se tedy používají specifické právní výrazy, výrazy z obecného jazyka a také výrazy pro jiné odborné subsystémy.

Základními znaky právní terminologie jsou významová přesnost, jednoznačnost, stručnost, srozumitelnost, ustálenost, ústrojnost, úkonnost a neexpresivnost.

6.2. Rozbor konkrétních termínů a spojení

Následující termíny a slovní spojení jsem vybrala podle svého uvážení z italského občanského zákoníku knihy páté pátého titulu. Jedná se o základní terminologii z oblasti práva obchodních společností, u které jsem rozebírala její překlad. Pomocí výkladových a překladových slovníků jsem hledala vhodné ekvivalenty pro překlad právních termínů a slovních spojení z italského do českého jazyka. Překlad jsem také konzultovala s českým obchodním zákoníkem.

Società in nome collettivo - veřejná obchodní společnost

Italsko-český právní slovník překládá „*società in nome collettivo*“ jako veřejnou obchodní společnost. Italský občanský zákoník definuje v čl. 2291 „*società in nome collettivo*“ takto: „*Nella società in nome collettivo tutti i soci rispondono solidalmente e illimitatamente per le obbligazioni sociali.*“, což odpovídá i veřejné obchodní společnosti v ČR, kde také společníci ručí společně a neomezeně.

Società a responsabilità limitata - společnost s ručením omezeným

Società per azioni - akciová společnost

Società in accomandita semplice - jednoduchá komanditní společnost

Società in accomandita per azioni - komanditní společnost na akcie

Překlad „*società a responsabilità limitata*“, „*società per azioni*“ a „*società in accomandita per azioni*“ je podle Italsko-českého právní slovníku. „*Società in accomandita semplice*“ se v tomtěž slovníku překládá také jako „prostá“ komanditní společnost. Italsko-český a česko-italský slovník uvádí pro „*semplice*“ význam prostý i jednoduchý.

Gestione della società - obchodní vedení, řízení společnosti

Italsko-český právní slovník uvádí pro překlad vedení i řízení a Italsko-český a česko-italský slovník řízení. V českém obchodním zákoníku se používají obě spojení, jak obchodní vedení, tak řízení společnosti.

La denominazione - firma

La ragione sociale - firma

Výraz „*la denominazione*“ se vyskytuje u kapitálových společností, zatímco „*la ragione sociale*“ u osobních společností. V Italsko-českém právní slovníku je „*denominazione*“ přeloženo jako název, jméno a „*ragione sociale*“ jako obchodní název. Český obchodní zákoník uvádí pro všechny typy společností „firma“.

Contratto di società - společenská smlouva

„*Contratto di società*“ je podle Italsko-českého právní slovníku společenská smlouva nebo smlouva o založení společnosti. Spojení „*contratto di società*“ můžeme nalézt v obecných ustanoveních společnosti italského občanského zákoníku (čl. 2247): „*Con il contratto di società due o più persone conferiscono beni o servizi per l'esercizio in comune di un'attività economica allo scopo di dividerne gli utili.*“

Consiglio di amministrazione - představenstvo, správní rada

Podle Italsko-českého právní slovníku je význam spojení správní rada. „*Consiglio di amministrazione*“ je kolektivním řídicím orgánem v italské akciové společnosti, používá se jak v tradičním systému, kde bych ho přeložila jako představenstvo, tak v monistickém systému, v kterém má význam správní rada.

Italský občanský zákoník uvádí v čl. 2380 u akciové společnosti:

„*Quando l'amministrazione è affidata a più persone, queste costituiscono il consiglio di amministrazione.*“

Amministratori - jednatelé, představenstvo, amministratoři, výkonné orgány společnosti

Amministratore znamená podle Italsko-českého právníckého slovníku jednatel, správce, administrátor. Ve slovníku lo Zingarelli 2008 se uvádí „*nelle società di capitale, componente del consiglio di amministrazione*“ a podle Nuovo dizionario giuridico je „*un organo della società che svolge attività di gestione a di direzione dell'attività imprenditoriale*“.

Jednatel je označení statutárního orgánu společnosti s ručením omezeným, do jehož působnosti náleží obchodní vedení společnosti. V osobních společnostech je k obchodnímu vedení oprávněn každý společník, v komanditních společnostech to jsou komplementáři a v akciové společnosti představenstvo.

Collegio sindacale - dozorčí rada

Podle Italsko-českého právníckého slovníku se toto spojení překládá jako dozorčí rada. Slovník Italsko-český a česko-italský také uvádí dozorčí rada. Ve slovníku Nuovo dizionario giuridico je označeno „*collegio sindacale*“ jako kontrolní orgán akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným.

Consiglio di sorveglianza - dozorčí rada

Spojení „*consiglio di sorveglianza*“ není v obou překladových slovnících uvedeno. Samotné „*consiglio*“ má význam rada a „*sorveglianza*“ je dozor. Consiglio di sorveglianza je kontrolním orgánem v dualistickém systému u italské akciové společnosti. Proto jsem „*consiglio di sorveglianza*“ přeložila jako dozorčí radu.

7. Glosář

ITALSKY	ČESKY
Amministratore - s.m. (pl. -ri)	jednatel, správce, administrátor
Collegio sindacale - s.m. (pl. -gi)	dozorčí rada
Conferimento - s.m. (pl. -ti)	vklad
di beni in natura	nepeněžitý vklad
di crediti	vklad spočívající v převodu pohledávek
in danaro	peněžitý vklad
Consiglio - s.m. (pl. -gli)	rada
di amministrazione	představenstvo, správní rada
di sorveglianza	dozorčí rada
Contratto - s.m. (pl. -ti)	smlouva
di società	společenská smlouva, smlouva o založení společnosti
Denominazione - s.f. (pl. -ni)	firma
Gestione - s.f. (pl. -ni)	správa, řízení, vedení
della società	řízení společnosti
Ragione sociale - s.f. (pl. -ni)	obchodní firma
Società - s.f. (pl. -tà)	společnost
semplice	jednoduchá společnost
in nome collettivo	veřejná obchodní společnost
in accomandita semplice	jednoduchá komanditní společnost
per azioni	akciová společnost
a responsabilità limitata	společnost s ručením omezeným
in accomandita per azioni	komanditní společnost na akcie

Závěr

V úvodu práce jsem si určila za cíl porovnat prameny obchodního práva, základní pojmy v oblasti obchodních společností a jednotlivé druhy společností v České republice a v Itálii. Na základě tohoto srovnání jsem chtěla zjistit, do jaké míry si je právní úprava v této oblasti podobná nebo rozdílná. Tohoto cíle se mi podařilo dosáhnout jen částečně, protože daný rozsah práce neumožňuje hlouběji porovnat obě oblasti práva. Ve své práci jsem alespoň poukázala na ty nejzákladnější podobnosti a rozdíly.

Nejprve jsem přiblížila historii obchodního práva a prameny. Poté jsem popisovala jednotlivé typy obchodních společností a v kapitole páté jsem tyto společnosti srovnávala. Zaměřila jsem se především na hledání rozdílů v obou právních úpravách, ale zmínila jsem i některé podobnosti.

Na základě komparativní analýzy jsem zjistila, že české a italské společnosti fungují na stejném principu a jejich hlavní charakteristiky si jsou velmi podobné. Ve veřejné obchodní společnosti v obou zemích ručí všichni společníci společně a neomezeně svým majetkem. Jak česká, tak italská komanditní společnost musí mít dva druhy společníků, komplementáře a komanditisty. Komplementáři ručí neomezeně a komanditisté omezeně do výše svého vkladu. U společnosti s ručením omezeným za závazky společnosti ručí celým svým majetkem společnost a společníci do výše nesplacených vkladů. Česká i italská akciová společnost má základní kapitál rozvržen na akcie a společníci neručí za závazky společnosti.

Za nejhlavnější rozdíl považuji rozdíl v hlavních pramenech. V České republice je hlavním pramenem obchodní zákoník, zatímco v Itálii to je občanský zákoník. Musím ale upozornit na to, že od 1. 1. 2014 nebude ani v České republice obchodní zákoník hlavním pramenem a obchodní právo se také částečně přesune do občanského zákoníku. Itálie má také více typů obchodních společností, oproti české úpravě lze v Itálii založit jednoduchou společnost (obdoba českého sdružení bez právní subjektivity) a komanditní společnost na akcie, která je velmi složitá a mnoho se nepoužívá. Další rozdíl, na který bych chtěla upozornit, se týká osobních společností, které v Itálii nemají právní subjektivitu a nejsou právnickými osobami. Zřejmé rozdíly lze také vidět v základním kapitálu u kapitálových společností. Liší se především jeho minimální výše a výše splacení peněžitých vkladů.

Podle mého názoru, je Itálie v právní úpravě o krok napřed než Česká republika, příkladem je reforma obchodních společností v roce 2003, která zjednodušila právo italských společností a rozšířila působnost statutárních orgánů společností. Českou republiku reforma zjednodušující úpravu společností teprve čeká.

Na závěr bych ještě podotkla, že obě země jsou součástí Evropské unie, jež má vliv na regulaci práva nejen obchodních společností. Evropská unie pomocí směrnic harmonizuje ustanovení o obchodních společnostech. V důsledku toho tak dochází ke sbližování právních úprav České republiky i Itálie.

Resumé

Nell' introduzione di questo lavoro ho stabilito come obiettivo principale il confronto delle fonti di diritto commerciale, delle nozioni fondamentali nell' area delle società e i tipi di società nella Repubblica Ceca e in Italia. Sulla base di questo confronto volevo accertare se la regolamentazione giuridica fosse simile o diversa. Penso di essere riuscita a raggiungere almeno in parte questo obiettivo.

Prima di tutto ho chiarito la storia del diritto commerciale e le fonti fondamentali del diritto commerciale. Poi ho descritto i vari tipi delle società e nel quinto capitolo confrontavo queste società. Mi sono concentrato principalmente sulla ricerca di differenze tra le regolamentazioni giuridiche in entrambi i paesi, ma ho anche fatto menzione di alcune somiglianze.

Sulla base dell' analisi comparativa ho accertato che le società ceche e le società italiane funzionavano sullo stesso principio e le loro caratteristiche principali erano molto simili. Nella società in nome collettivo ogni singolo socio è responsabile per tutti i debiti della società in entrambi i paesi. La società in accomandita semplice ceca e quella italiana comprende due tipi di soci: i soci accomandatari e i soci accomandanti. I soci accomandatari hanno responsabilità illimitata e solidale. I soci accomandanti rispondono limitatamente. Nella società a responsabilità limitata per le obbligazioni sociali risponde soltanto la società con il suo patrimonio e i soci rispondono limitatamente. Nella società per azioni nella Repubblica Ceca e anche in Italia per le obbligazioni sociali risponde soltanto la società con il suo patrimonio e il capitale sociale è suddiviso in quote di identico valore chiamate azioni.

La differenza più importante è la differenza tra le fonti fondamentali. Il Codice di commercio è la fonte fondamentale nella Repubblica Ceca, mentre in Italia è il Codice civile. Ma devo sottolineare che la Repubblica Ceca non avrà il Codice di commercio dal 1. 1. 2014 e il diritto commerciale si sposterà anche in parte al Codice civile. L' Italia ha anche più tipi delle società. A differenza della regolamentazione ceca in Italia possono essere costituite la società semplice e la società in accomandita per azioni, che è molto complessa. Altra differenza si riguarda le società personali, che in Italia non hanno la personalità giuridica e non sono le persone giuridiche. Chiare sono le differenze nel capitale sociale delle società capitali. Si differenzia soprattutto l'ammontare minimo del capitale sociale.

Penso che le società siano simili perché la Repubblica Ceca e anche l'Italia sono nell'Unione Europea, che disciplina il diritto societario. Le direttive dell'Unione Europea armonizzano le disposizioni delle società.

Seznam použitých zdrojů

Právní předpisy:

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Codice civile - Občanský zákoník

Tištěné zdroje:

ELIÁŠ, K., BEJČEK, J., HAJN, P., JEŽEK, J. a kol. *Kurs obchodního práva. Obecná část. Soutěžní právo*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2002, s. 627. ISBN 80-7179-357-4

ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé*. 4. vydání. Praha: C.H. Beck, 2003, s. 653. ISBN 80-7179-800-2

GRIPPO, G., *Fondamenti di diritto delle società. I principi e le norme*. Padova: libreriauniversitaria.it, 2011, s. 142. ISBN 9788862921268

HEJDA, J., *Základy obchodního práva*. Praha: Oeconomica, 2003, s. 226. ISBN 80-245-0559-2

KLANG, M., *Obchodní společnosti. Průvodce právní úpravou v ČR*. Praha: ARCH, 2004, s. 96. ISBN 80-86165-90-6

MORETTI, A., *Compendio di diritto commerciale*. Piacenza: La Tribuna, 2012, s. 510. ISBN 886132908X

PELIKÁNOVÁ, I. *Úvod do srovnávacího práva obchodního. Skripta*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2000. s. 261. ISBN 80-7179-363-9

SFERRAZZA, M., *Appunti di diritto commerciale*. Padova: libreriauniversitaria.it, 2011, s. 540. ISBN 9788862921400

ŠVARC, Z. a kol. *Srovnávací obchodní právo I*. Praha: Oeconomica, 2004, s. 140.
ISBN 80-245-0688-2

TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. Praha: Linde, 2003. s. 143. ISBN 80-7201-427-7

Slovníky:

DEL GIUDICE, Fredirico. *Nuovo dizionario giuridico*. Napoli : Esselibri - Simone, 2008. s. 1247. ISBN 978-88-244-6136-8

HENDRYCH, Dušan. *Právní slovník*. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 1459. ISBN 978-80-7400-059-1

JANEŠOVÁ, Jarmila; POLVERARI, Anna. *Italsko-český a česko-italský slovník*. Praha: Leda, 2006. s. 896. ISBN 978-80-7335-064-2

TOMAŠČÍNOVÁ, Jana; DAMOHORSKÝ, Milan. *Italsko-český právní slovník*. Praha: Leda, 1999. s. 120. ISBN 80-85927-65-9

ZINGARELLI, Nicola. *Lo Zingarelli 2008: vocabolario della lingua italiana / di Nicola Zingarelli*. Bologna : Zanichelli, 2001. s. 2688. ISBN 978-88-08-04455-6

Internetové zdroje:

Stránky zabývající se historií obchodního práva:

http://zcu.academia.edu/Vil%C3%A9mKnoll/Papers/1551402/Kodifikace_obchodniho_prava_v_19._století [cit. 2012-07-16]

http://iuridictum.pecina.cz/w/Obchodn%C3%AD_z%C3%A1kon%C3%ADk [cit. 2012-07-16]

Stránky nového občanského zákoníku: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz>> [cit. 2012-07-16]

Stránka týkající se nové úpravy s.r.o.:

< <http://www.epravo.cz/top/clanky/spolecnost-s-rucenim-omezenym-ve-svetle-navrhu-zakona-o-obchodnich-korporacich-75091.html> > [cit. 2012-07-16]